

Baltijas zelts Honkongā

Izstāde Honkongas pilsētas universitātes Indras un Harija Bangu galerijā, Ķīnā

2022. gada 14. decembrī Honkongas pilsētas universitātes Indras un Harija Bangu galerijā atklāta vērienīga starptautiska izstāde "Dzintars – Baltijas zelts", kurā ir plaši pārstāvēti Latvijas Nacionālā mākslas muzeja un Latvijas Nacionālā vēstures muzeja kolekciju darbi.

Šis neparastais starptautiskais projekts, kurā piedalās muzeji un privātās kolekcijas no Ķīnas, Francijas un Latvijas, tika aizsākts 2019. gada nogalē, pateicoties toreizējā Francijas institūta Latvijā direktora Žila Bonviāla (*Gilles Bonneville*) iniciatīvai un sadarbības pieredzei Honkongā. 2020. gada agrā pavasarī Latvijā ieradās Honkongas pilsētas universitātes Indras un Harija Bangu galerijas izpilddirektore Dr. Izabella Franka (*Isabelle Frank*), kurā ir projekta "Dzintars – Baltijas zelts" ("Amber – Baltic Gold") galvenā kuratore. Viņas vizītes mērķis bija iepazīties ar dzintara artefaktiem Latvijas Nacionālā mākslas muzeja un Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumos un izvērtēt izstādes organizēšanas iespējas. Redzētais tika atzīts par ievēribas cienīgu, lai turpinātu attīstīt ieceri, meklējot papildu materiālu gan Eiropā, gan Āzijā. Soli pa solim, pārvarot pēdējo gadu neskaidrības un grūtības, veidojās aizraujošs stāsts par dzintara ceļu no Baltijas jūras līdz Ķīnai, gadsimtu senām tradīcijām, aizmirstām, bet vēsturiski būtiskām kopsakarībām, kas tiek no jauna izgaismotas 21. gadsimtā.

Izstāde ir sadalīta sešās sekcijās, katru sekciju papildina informā-

tīvi apraksti un speciāli radīti atraktīvi izglītojoši multimediji. Pirmā daļa vēstī par dzintaru kā apbrīnojamu dabas materiālu, raksturojot tā krāsu un struktūru daudzveidību, ko visā pilnībā atklāj Latvijas rotkaļa Georga Romuļa mūža lolojums – unikāla dzintara tīrradņu kolekcija.

Otrā, trešā un ceturtā sadaļa ir veltīta dzintara atradumiem un vēsturiskiem piemēriem no neolīta laikmeta līdz barokam kā Eiropā, tā Ķīnā, kad dzintars pasaulē pildīja dārgakmens funkcijas un bija vērtīgākā eksportprece. Šeit aplūkojami Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nozīmīgie archeoloģiskajos izrakumos atrastie priekšmeti, savukārt izcila privātā kolekcija no Honkongas (*Mengdiexuan Collection*) demonstrē Ķīnas meistarū filigrānos dzintara dekoru grebumus, sākot no Haņu dinastijas (206. g. p.m.ē. – 220. g.) līdz pat Cjinu dinastijas ziedu laikiem 17.–18. gadsimtā. Eiropas renesanses un baroka mākslas priekšmeti atceļojuši no privātkolekcijām un muzejiem Francijā (*Association Trésors de Ferveur, Musée d'art religieux de Fourvière, Philippe Thomas*).

Piektā ekspozīcijas sadaļa veltīta dzintara attīstībai un tradīciju transformācijai 19. un 20. gadsimtā. Šeit ir plaši parādīti dekoratīvās mākslas priekšmeti un rotas no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja un Latvijas Nacionālā vēstures muzeja kolekcijām, kā arī muzeja Honkongā (*Liang Yi Museum*).

Izstādi noslēdz mākslas darbi, kas tapuši jau 20. gadsimta beigās

un 21. gadsimtā – latviešu dizaineru rotas no Dekoratīvās mākslas un dizaina muzeja kolekcijas (Māris Auniņš, Jānis Jākobsons, Dina Dubiņa, Guntis Lauders) un Francijas mākslinieku eksotiskie lielformāta dekoratīvie objekti (*Kam Tin, Aline Putot-Toupry, Bruno Toupry*). Kopumā izstādē ie-

tvērti 46 eksponāti no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja un 39 – no Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājuma.

Radoši veiksmīga dažādu kultūras institūciju sadarbība neparastā veidā 21. gadsimtā atjauno senā Zīda ceļa tradīcijas no Āzijas līdz Baltijai. (LETA)

Briseles un
Vīnes muzejos

2. lpp.

Kāpēc Lietuva
apsteidz Latviju?

3. lpp.

Juŗa Lorenca un
Kārļa Streipa
politiskie
komentāri

5. lpp.

Par vēsturi,
mītiem un
garantijām

7. un 9. lpp.

In Memoriam.
Velta Sņikere

8. lpp.

Trimdas
personības
pašportreti –
Nikolajs
Lečmanis

9. lpp.

MARTA DZIŪUMA

Mūzejs vienmēr ir laba ideja

Gada nogales pārdomas Vīnē un Briselē

Attēlā redzamo Vīnes Mākslas vēstures muzeja gada karti es paspēju izmantot. Kovids sākās dažus mēnešus pēc tam, kad kartes derīguma termiņš beidzās. Karti pērkot, es galvenokārt domāju par to, ka, pirmkārt, es taču nākšu un nākšu, un, otrkārt, gribēšu vairākas reizes lielā muzeja apmeklējuma laikā iziet svaigā gaisā, jo man ir nepieciešamība savu aizkusti-

nājumu izgaršot vienatnē, nomaļus no citiem. Apzināti izejot ceļu, kas muzejā veidots, lai apmeklētājs nonāktu pie mākslas vēstures ikonām: pasaulē lielākās Brēgela kolekcijas, Vermeera "Gleznošanas mākslas", Rubensa, Rafaēla, Rembranta, Direra darbiem, apmeklētājs neviļus jūtas tik piesātināts, ka nepieciešama pauze, lai *apstrādātu* sasniegto aizkustinājumu

un tad varētu skatīties tālāk.

Aizvadītajā 2022. gadā Vīnē izdevās pabūt trīs reizes. Pirmajā reizē – janvārī, nonācu gandrīz pārpratuma dēļ: 2021. gada novembra beigās biju iegādājies aviobiļeti, biļeti uz *Musikverein* (Mūzikas biedrības) Zelta zāles koncertu ar Vīnes Filharmoniekiem, un man bija nelokāms plāns apmeklēt Modiljāni izstādī *Albertina* muzejā un beidzot pēc kovida aizliegumiem pakļīst pa Vīnes Ziemassvētku tirdziņiem. Biju jau pat rezervējusi nostalgiski miļņu atmiņu restorānu *Skopik&Lohn*, kad Vīni aizslēdza un aizliedza jebkādu iebraukšanu, koncertus, restorānu un izstāžu apmeklējumu. Aizliegumu periods bija stingri noteikts, izvēlējos uzticēties, ka tas arī tiks ievērots un apmainīju aviobiļeti uz janvāra sākumu. Toreiz redzēju Vīni tādu, kāda tā parasti nav: tukšu, bez koncertiem, gandrīz bez tūristiem, es teiktu, mazliet apjukšu – vai pēc pandēmijas kādam vēl būs interese par impērijas zeltu?

Šoreiz gada nogalē gan tūrisms, gan kultūras norises, šķiet, iegūlušas ierastajās slīdēs, par globālajām problēmām liecina tikai salīdzinoši neliels cenu kāpums mazumtirdzniecībā. Un jā, Vīne ir tā Eiropas pilsēta, kur sabiedriskajā transportā vēl aizvien ne tikai tiek rekomendēts uzlikt masku, bet arī lielākoties šī rekomendācija tiek ievērota.

Ziemassvētku tirdziņi Vīnē pēc pandēmijas šķiet mazliet piezemētāki, ejas mazliet plašākas, liksmība mazliet piebremzēta. Bet, protams, ir viss: gan panorāmas rats, gan punša un karstvīna plūdi, interesanti, ka tikai *tirdziņu tirdziņā* pie rātsnama ļoti liels uzsvars uz bioloģisko produkciju. Marijas Terēzijas laukumā Starp Mākslas vēstures un Dabas muzeju uzmanību piesaista stends ar zupām, ko servē maizes klaipos; ēdieni, ko iespējams iegādāties tirdziņos ir no Austrijas pamatīgo ēdienu krātuves.

Novembra pašās beigās tikko atvērtu varēju novērtēt vēl kādu – Briseles Ziemassvētku tirdziņu, ko tūrisma pārdevēji dēvē par skaistāko pasaulē. Pārsteidzošs ir tirdziņa apjoms: tas šķiet izstiepijs pa visu Briseles vecpilsētas daļu, tur līst gan karstvīns, gan šampanietis, var nogaršot mīdijas un citas jūras veltes, rakletu un vēl vismaz padsmīt dažādu reģionam raksturīgu recepšu ēdienus.

Uz Briseli, diemžēl, gandrīz nekad neizdodas braukt *tīrā* tūrismā, taču šoreiz pusotras dienas programma pie Eiropas parlamenta deputātes Daces Melbārdes, kurā biju uzaicināta piedalīties, iekļāva arī man pār-

steidzošu Eiropas vēstures nama apmeklējumu, kā arī kārtīgi sapurināja vēlmi atgriezties Briselē tieši brīvajā laikā, lai kārtīgi izbaudītu visu, ko sniedz pilsētas kultūras mantojuma piedāvājums.

Vispirms Eiropas vēstures nams. Kāpēc es par to nezināju agrāk? – bija pirmā doma, kuŗu piefiksēju, sākot ekspozīcijas apskati. Muzeja ēkas piecos stāvos risināts Eiropas kontinenta vēstures stāsts, kuŗa dažādie skatu punkti rosina pārdomas par to, kā veidojas vēsture un kāda ir mūsu pašu atmiņu un to detaļu vieta kopējā vēstures stāsta plūdmā. Noteikti aizējiet, kad ir vairākas stundas laika! Ir ļoti interesanti un izpēti raišoši!

Dodoties uz Briseli, ieskatījos aktuālajā muzeju piedāvājumā, un, protams, nolēmu apmeklēt izstādī *PICASSO&ABSTRACTION*. Izstāde sniedz fundamentālu ieskatu mākslinieka daiļradē un mākslas konceptuālajā pamatā, ievada daļā atklājot Pikaso domas, skaidrojot principu un arī atļaujot skatīties uz priekšmetiem gan reālītātē, gan caur sadrumstalotu stiklu, un tālāk aicinot skatīties uz plašu mākslinieka darbu klāstu. Klasiska, skaista izstāde, un tā aplūkojama līdz 12. februārim – ja interesē mākslas vēsture, noteikti iesaku ieplānot izstādes apmeklējumu dažas stundas.

P.S. Karaliskais Mākslu muzejs atstāja uz mani tik fascinējošu iespaidu, ka nolēmu ieplānot atsevišķu Briseles apmeklējumu, lai iepazītos ar muzejiem. Arī par to domāju, nu kā es par to nezināju agrāk?

Foto: M. Dziļuma

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Aicina noteikt stingrākus ES pilsoņu uzturēšanās Latvijā nosacījumus

Saeimas deputāts Jānis Dombrava (NA) iesniedzis priekšlikumus par stingrākiem Eiropas Savienības (ES) pilsoņu uzturēšanās Latvijā nosacījumiem attiecībā uz latviešu valodas zināšanām un iztikas ienākumiem. Priekšlikumi iesniegti Saeimā skatītajā likumprojektā "Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu iecelšanas un uzturēšanās Latvijā nosacījumi". Likumprojektā paredzēts, ja ES pilsonis vai viņa ģimenes loceklis, kurš ir ES pilsonis, vēlas nepārtraukti uzturēties Latvijā ilgāk nekā trīs mēnešus, viņš pieprasa ES pilsoņa reģistrācijas apliecības izsniegšanu.

Dombrava šajā kontekstā rosina izslēgt iespēju saņemt reģistrācijas apliecību gadījumā, ja persona ir pašnodarbināta persona Latvijā. Politikā skaidro, ka pašnodarbinātas personas statusa esamība nenodrošina rēģulārus ikmēneša ienākumus. Deputāts gan pieļauj arī kompromisa variantu, kas var tikt saglabāts pašnodarbinātas personas statuss, bet tad likumā ir jānosaka kritēriji ienākumu līmenim.

Tāpat deputāts aicina no likumprojekta izslēgt vienu no nosacījumiem, pēc kuriem nosaka ES pilsoņa ģimenes locekļa statusu radniekiem. Parlamentārietiis rosina ģimenes locekļa statusu neatzīt pēc kritērija par kopīgu saimniecību ar ES pilsoni. Likumprojektā joprojām saglabātos citi nosacījumi, kuŗu gadījumā ES pilsoņa vai viņa laulātā radnieks tiks atzīts par ģimenes locekli.

Dombrava arī rosina noteikt lielākas prasības ES pilsoņiem par pietiekamu iztikas nodrošinājumu. Viņu ikmēneša ienākumiem būtu jābūt lielākiem par likumā noteikto augstāko maznodrošinātas personas ienākuma līmeni. Pašlaik likumprojektā šajā normā teikts, ka ienākumiem jāatbilst vismaz trūcīgas personas ienākumu līmenim.

Deputāts arī aicina uzlikt par pienākumu ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri Latvijā uzturas ilgāk par sešiem mēnešiem, apgūt valsts valodu vismaz pamata līmeņa otrajā jeb A2 pakāpē. Ja šis nosacījums netiks izpildīts, tad ES pilsoņiem varēs anulēt reģistrācijas apliecību, uzturēšanās atļauju vai pastāvīgās uzturēšanās atļauju.

OIK maksa turpmāk būs nulle eiro

Sabiedrisko pakalpojumu rēģulēšanas komisija (SPRK) novembrī apstiprināja SIA "Enerģijas publiskais tirgotājs" (EPT) aprēķināto elektroenerģijas obligātā iepirkuma komponenti (OIK) un jaudas komponenti, kas turpmāk būs nulle eiro par megavattstundu (MWh), aģentūru LETA informēja SPRK pārstāvji.

SPRK priekšsēdētāja Alda Ozola (*attēlā*) skaidro, ka šāds

rezultāts iespējams saistībā ar augsto elektroenerģijas cenu, kas būtiski palielinājuši EPT ieņēmumus no obligātā iepirkuma ietvaros iepirktais elektroenerģijas pārdošanas biržā. Attiecīgi 2023. gadā valsts budžeta dotācija OIK apmēra segšanai netiek paredzēta.

"Atbilstoši SPRK pieņemtajam lēmumam par obligātā iepirkuma un jaudas komponentēm, galalietotājiem par tām vairs nebūs jāmaksā. Tas ir nozīmīgi apstākļos, kad elektroenerģijas cenas pieaug," norāda Ozola.

Jau ziņots, lai samazinātu elektroenerģijas cenas pieauguma negatīvo ietekmi uz elektroenerģijas lietotājiem, 2022. gada 6. septembrī Ministru kabinets atbalstīja Ekonomikas ministrijas piedāvāto risinājumu, kas paredz, ka elektroenerģijas obligātā iepirkuma un jaudas komponentu vidējā likme no 1.septembra līdz 2025.gada 31.decembrim ir nulle eiro par MWh.

Elektroenerģijas obligātais iepirkums ir valsts noteikts atbalsta mehānisms elektroenerģijas ražotājiem, kas elektroenerģiju ražo efektīvā koģenerācijas režīmā vai no atjaunojamajiem energoresursiem. Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktos publiskā tirgotāja pienākumus pilda AS "Latvenergo" meitassabiedrība "Enerģijas publiskais tirgotājs".

Rīgā ievieš tūrisma nodevu

Rīgā tiks ieviesta tā dēvētā tūrisma nodeva. To paredz Rīgas domes pieņemtie saistošie noteikumi par pašvaldības nodevu par atpūtnieku un tūristu uzņemšanu.

Līdz ar to visām tūristu mītnēm par viesu izmitināšanu būs jāmaksā nodeva viena eiro apmērā par katra ciemiņa nakšņošanas dienu, bet ne vairāk kā desmit eiro, ja viesis galvaspilsētā uzturas ilgāk.

Kā iepriekš informēja pašvaldība, nodeva par tūristu uzņemšanu esot plaši piemērota Eiropā. Tā ieviesta daudzās tūristu vidē populārās pilsētās, piemēram, Berlīnē, Amsterdamā, Romā, Venēcijā, Vinē, Briselē, Lisabonā u.c.

Nodevas apmērs dažādās valstīs un pilsētās ir ļoti atšķirīgs, un ir vairāki aprēķināšanas modeļi, piemēram, noteiktā likme pie pakalpojuma cenas, diferencētā maksa atkarībā no tūristu mītnes kategorijas vai sezonas, vai arī par katru nakšņojumu.

No nodevas gūtos ieņēmumus pilsēta izmantos tūrisma infrastruktūru attīstošu projektu īstenošanai un Rīgas starptautiskās atpazīstamības veicināšanai.

Rīgas pašvaldība līdzīgus noteikumus pieņēma jau 2019.gadā, paredzot tūrisma nodevas ieviešanu no 2021. gada, bet Covid-19 pandēmijas radītā krasā tūristu skaita samazinājuma dēļ nodevas ieviešanu atlika. Uz bērniem līdz 18 gadu vecumam nodeva neattiecas.

Minimālā alga Latvijā šogad būs 620 eiro

Šogad minimālā alga tiek palielināta no 500 līdz 620 eiro. To paredz Saeimas pērn 27. oktobrī apstiprinātie grozījumi Darba likumā. Tāpat grozījumi nosaka minimālo algu palielināt līdz 700 eiro no 2024.gada 1. janvāra.

Likumā noteikts, ka oficiālu lēmumu par minimālās algas palielināšanu Ministru kabineta attiecīgajos noteikumos būtu jāpieņem valdībai. Valdība minimālās algas palielināšanu atbalstīja 13. decembrī.

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem, Latvijā 2021. gadā no 837 444 darba ņēmējiem bija 149 173 iedzīvotāju, kas saņem minimālo algu vai mazāk. Savukārt, piemēram, 2020.gadā tādu bija 140 230, bet 2019.gadā – 152 666.

Labklājības ministrijas parlamentārā sekretāre Evita Zālīte-Grosa: "Ja mēs šobrīd nepieņemsim šos grozījumus, tad galu galā ministrijas un uzņēmēju laikus nezinās, ar ko rēķināties. Vilkst garumā šo jautājumu inflācijas laikā ir pilnīgi neprāts," norādīja Zālīte-Grosa.

Minimālās algas palielināšana ir viens no instrumentiem strādājošo nabadzības mazināšanai, īpaši cenu pieauguma apstākļos.

70 gadus vecas vēstules zem grīdas dēļiem

Atradumu vidū arī vēstules latviešiem Toronto. Vita Gaiķe *Latvija Amerikā*.

Nesen Toronto iedzīvotājs Ron Kleiman savā mājā Mazajā Itālijā atklāja vēstule un pasta dārgumu krātuvi, kas bija sūtītas bijušajiem iemītniekiem, kas dzīvoja šajā *Euclid Avenue* adresē. Žurnāliste *Sabrina Gamrot* apraksta šo gadījumu interneta vietnē *BlogTO*.

Ron Kleiman stāsta *BlogTO*, ka viņa sieva pamanījusi, ka dažas pasta sūtījumi iekrituši nelielā plaisā zem grīdas dēļiem. Cenšoties izvilkēt savas vēstules, pāris atklāja 13 pasta sūtījumus no 1952. gada līdz 90. gadu sākumam.

Interesantākie atradumi ir *Sheila Jacobs* 1952. gada ieejas karte *Kiwanis* mūzikas festivālā, Kanadas valdības neapmaksāts čeks sešu dolaru vērtībā uz Ritas *Czerniak* vārda no 1957. gada un NDP kandidāta *Dan Heap* vēlēšanu brošūra no 1984. gada. Šie \$ 6 1957. gadā tagad būtu \$ 63 vērtībā, tāpat tie varētu būt ļoti palīdzējuši ģimenei, kuŗai bija paredzēts tos saņemt.

Pasta sūtījumu vidū ir arī ar roku rakstītas vēstules latviešu valodā, adresētas Mildai Kalniņai un Mr. un Mrs. J. Kalniņš,

SPILGTS CITĀTS

Kāpēc Latvija atpaliek no Lietuvas?

Roberts Mencis, nedēļrakstā IR (22.12.2022 – 04.01.2023)

Skaidrojot Igaunijas spēju jau kopš 90. gadiem panākt straujāko ekonomisko izaugsmi Baltijā, nereti tiek minēti šādi iemesli: iespēja skatīties Somijas televīziju padomju okupācijas gados, reformu ātrums tirgus ekonomikas ieviešanā, izglītības sistēmas kvalitāte un spēja tālredzīgi novērtēt informācijas tehnoloģiju lielo nozīmi. Bieži piesauktās igauņu līderpozīcijas jau vairs nepārsteidz, taču pēdējās desmitgades laikā Latviju daudzos rādītājos ir apsteigusi arī Lietuva.

Vēl 2008. gadā Latvijas un Lietuvas iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju bija līdzīgs, taču tagad Lietuvā tas jau ir aptuveni 88% no Eiropas Savienības vidējā līmeņa, kamēr Latvijā – ap 71%.

Kāpēc lietuviešiem ir izdevies augt un attīstīties straujāk par mums? Aptaujātie eksperti īpaši uzsver konkurētspējas uzlabošanu un eksporta pieaugumu. Šādi paši mērķi, gluži kā ekonomikas izrāviena brīnumzāles, tikuši rakstīti arī partiju priekšvēlēšanu programmās un iekļauti valdību deklarācijās. Tomēr statistika liecina, ka Lietuva šajā ziņā ir spējusi uzrādīt pārliecinošāku rezultātu – pagājušajā gadā kaimiņvalsts kopējais eksporta apjoms sasniedza 45 miljardus eiro, kas attiecībā pret IKP bija 80% (57% ir preces, 23% – pakalpojumi), kamēr Latvijā bija 21 miljards jeb 64% pret IKP.

Kā lietuviešiem izdevās latviešus apsteigt?

Vērtējot Latvijas un Lietuvas labklājības līmeņa atšķirīgo pieaugumu, par starta punktu varētu uzskatīt globālo finanšu krīzi, kas Lietuvu skāra mazāk smagi kā Latviju. Jau 2010. gadā Lietuvas ekonomikā atsākās izaugsme. Straujāko uzrāvienu tā piedzīvoja laikā starp 2017. un 2020. gadu, kad valsts tautsaimniecība ik gadu auga par vairāk nekā 4%.

Preču eksporta pieaugumu visbūtiskāk sekmējusi mēbeļu, minerālmēslu, pārtikas, koka un ķīmijas produktu ražošana. Turklāt pēdējā desmitgadē piedzīvotās starptautiskās krīzes ir palīdzējušas pat paplašināt preču noieta tirgu vairākiem uz eksportu orientētiem uzņēmumiem. Pēc Krimas aneksijas Krievijas ieviestie tirdzniecības ierobežojumi atsevišķām Lietuvai pirmsam pamudināja ražotājus diversificēt eksporta tirgus un vairāk koncentrēties uz produktu kvalitāti. Tādu mēbeļu ražošanas uzņēmumu kā *Vilniaus Baldai*, *SBA*, *Vakaru Medienos Grupe* veiksmīgā iesaiste starptautiskās ražošanas ķēdēs, piemēram, piegādājot sastāvdaļas skandināvu *IKEA*, ļāvis Lietuvai kļūt par ceturto lielāko mēbeļu ražotājvalsti pasaulē. Savukārt pandēmijas laikā, pateicoties uzņēmuma *Thermo Fisher Scientific Baltics* sekmīgai līdzdalībai vakcīnu ražošanas procesā, ķīmijas produktu eksports ir audzis desmitkārt. (..)

Vērtējot iemeslus, kādēļ pēc PSRS sabrukuma Latvijai neizdevās saglabāt rūpniecības apmērus tikpat veiksmīgi kā Lietuvai, *Luminor* bankas galvenais ekonomists Pēteris Strautiņš norāda uz vairākiem faktoriem. Viens no tiem – Lietuvas tā laika vadošajām rūpniecības nozarēm – naftas pārstrādei, mēbeļu un minerālmēslu ražošanai – bija vieglāk pārvarēt plaisu starp padomju un Rietumu preču kvalitāti, jo šo produktu kvalitāte visā pasaulē ir visumā līdzīga. "Padomju laikā rūpniecība Latvijā bija visvairāk attīstīta starp Baltijas valstīm, bet lielle rūpniecības uzņēmumi, piemēram, elektronikas nozarē gandrīz pilnībā pārtrauca darbu. Kaut arī šie uzņēmumi bija diezgan zinātniski, plaša konkurencē ar Japānas vai Korejas elektronikas uzņēmumiem nebija pārvarama."

Svarīga loma, viņaprāt, bija arī tam, ka padomju Latvijas elite bija mazāk lojāla Latvijai, bet vairāk Maskavai, kamēr Lietuvā bija otrādi. Pēc neatkarības atgūšanas gan Latvijā, gan Lietuvā lielu daļu uzņēmumu privatizācijas procesā pārņēma to esošie vadītāji. "Tomēr tas, ka Lietuvas padomju laika elite bija mazāk sovjetizēta, iespējams, palīdz izskaidrot, kāpēc tā vēlāk izrādījās labāka uzņēmumu pārvaldīšanā," spriež Strautiņš.

vienu no tām sūtījusi Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā Jānim Kalniņam. Pievienotajos attēlos var redzēt, ka sūtījumu vidū bijuši arī Ziemassvētku sveicieni. Būtu jauki, ja izdotos sazināties ar šo vēstule īpašniekiem un nodot aizkavētos sveicienus svētkos. *Kleiman* ģimene plāno atrast visu šo atradumu likumīgos īpašniekus. Tas tiešām būtu jauks pārsteigums un vēsmas no pagātnes. Varbūt mēs varam palīdzēt atrast šos latviešus?

Biļetes uz XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkiem

Biļetes uz XXVII Vispārējo

latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkiem plānots sākt tirgot nākamā gada martā, bet to cenas palielināsies par aptuveni 30% salīdzinājumā ar iepriekšējiem svētkiem. Dziesmu un deju svētku izpildītore Daina Markova skaidroja, ka ievērojami ir palielinājušās svētku rīkošanas izmaksas, un ne tikai par 30%, bet arī par 100 un 200%, bet dažās pozīcijās pat par 300%. Markova uzsvēra, ka biļešu cenu amplitūda būs no 7 eiro līdz 100 eiro. Biļetes, kuŗu cena sasnies 100 eiro, būs tikai uz diviem koncertiem – deju lieluzvedumu "Mūžīgais dzinējs" un noslēguma koncertu "Kopā augšup".

(*Turpinājums 4. lpp.*)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Kā aģentūru LETA informēja Latvijas Nacionālā kultūras centra (LNCK) pārstāve Linda Ertmane, garīgās mūzikas koncerta biļešu cenas būs no 15 līdz 35 eiro, tautas lietišķās mākslas izstādes – 7 eiro. Gājiena laikā sēdvietas skatītāju tribīnēs maksās 20 eiro, deju lielkoncerta "Balts" biļetes būs no 20 līdz 70 eiro, diriģentu koŗa koncerta "Diriģents" – no 15 līdz 30 eiro, kokļu mūzikas nakts koncerta "Gaismas dārzs" – no 12 līdz 20 eiro.

Savukārt biļetes uz kokļu mūzikas nakts koncertu "Nakts dziesma" būs no 12 līdz 20 eiro, mazākumtautību koncerta "Sauls dziesmu audeklā" biļešu cena būs no 15 līdz 30 eiro, vokāli simfoniskās mūzikas koncerta "Šūpulis" – no 20 līdz 90 eiro, vokālo ansambļu mūsdienīgu mūzikas koncerta "Skaņu portreti" – no 15 līdz 25 eiro, vokālo ansambļu garīgās mūzikas koncerta "Dievs. Daba. Cilvēks" – no 15 līdz 25 eiro, latviešu tautstēru skates "Mēnesnīcā" – no 15 līdz 25 eiro.

Pūtēju orķestru koncerta "Laiks iet pāri" un Zaļumballes biļetes cena būs 10 eiro, koŗu lielkoncerta "Tirums. Dziesmas ceļš" ģenerālmēģinājuma biļešu cena būs no 15 līdz 40 eiro, – no 15 līdz 80 eiro, kokļu mūzikas lielkoncerta "Laika upe" – no 15 līdz 25 eiro, tautas mūzikas koncerta "Trejdeviņi spēlmaniši" – no 15 līdz 30 eiro, deju lieluzveduma "Mūžīgais dzinējs" – no 20 līdz 100 eiro, bērnu un jauniešu vokālo ansambļu koncerta "Es vēlos sev ko pastāstīt" – no 7 līdz 12 eiro, noslēguma koncerta "Kopā Augšup" ģenerālmēģinājuma – no 15 līdz 45 eiro, noslēguma koncerta "Kopā Augšup" – no 20 līdz 100 eiro un sadziedāšanās nakts biļetes – 10 eiro. Svētku biļešu cenrādi vēl apstiprinās Ministru kabinets.

Paredzēts, ka 10% atlaide tiks piemērota Latvijas Goda ģimenes apliecības īpašniekiem, personām ar I, II vai III invaliditātes grupu, uzrādot atbilstošu apliecību un politiski represētajām personām, uzrādot atbilstošu

apliecību.

Biļetes varēs iegādāties gan kasēs, gan internetā. Biļetes uz pasākumiem sāks tirgot pakāpeniski, nevis uz visiem svētku maksas pasākumiem vienā dienā. Plānots, ka biļešu tirdzniecība sāksies 2023. gada martā. Vienā pirkuma reizē uz vienu pasākumu varēs iegādāties ne vairāk kā četras biļetes.

Ielūgumu un iepriekšējo rezervāciju politiku regulēs saskaņā ar "XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku biļešu rezervēšanas un ielūgumu izsniegšanas noteikumiem". Saskaņā ar nolikumu darbojas biļešu rezervācijas un ielūgumu komisija. Tās pienākumi ir apstiprināt ielūdzamo Dziesmu un deju svētku viesu grupu sarakstu, noteikt un apstiprināt svētku biļešu iepriekšējās rezervēšanas apjomus, izskatīt rīkotājam iesniegtos biļešu iepriekšējās rezervēšanas pieprasījumus.

Saskaņā ar komisijas priekšlikumiem ielūgumus uz svētku norisēm varēs piedāvāt tikai valsts trim augstākajām amatpersonām – Valsts prezidentam, Saeimas priekšsēdētājam, Ministru prezidentam, bijušajiem valsts prezidentiem, Dziesmu un deju svētku padomes locekļiem, Dziesmu un deju svētku Rīcības komitejas locekļiem, Dziesmu un deju svētku goda viesiem – Kultūras ministrijas Izcilības balvas ieguvējiem, rīkotāja ārvalstu sadarbības organizācijām un Dziesmu svētku satura veidotājiem – Svētku māksliniecisko programmu veidotājiem, radošajām komandām, tautas mākslas nozaru pārstāvjiem saskaņā ar rīkotāja nozaru konsultatīvo padomju lēmumiem. Plānots, ka ielūgumu skaits būs mazāks par 2% no kopējā biļešu daudzuma.

Svētku dalībniekiem būs iespēja bez maksas apmeklēt atklāšanas koncertu, tautas lietišķās mākslas izstādi, pūtēju orķestru lielkoncertu un zaļumballi, koru lielkoncertu "Tirums. Dziesmas ceļš" un tā ģenerālmēģinājumu, noslēguma koncerta ģenerālmēģinājumu, savukārt informācija par iespēju dalīb-

niekiem apmeklēt noslēguma koncertu "Kopā Augšup" un deju lieluzveduma "Mūžīgais dzinējs" caurlaides mēģinājumu.

XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku notiks no 2023.gada 30.jūnija līdz 9. jūlijam Rīgā, to galvenais akcents būs Dziesmusvētku tradīcijas 150 gadu jubileja.

Plānots, ka tajos piedalīsies līdz 40 000 dalībnieku, apmeklētāju skaits pārsniegs pusmiljonu. Svētku laikā notiks vairāk nekā 60 pasākumi un koncerti, no tiem vismaz viena trešdaļa būs maksas.

Gaujas plostnieku amata prasmes iekļautas UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā

2022. gada 1. decembrī, Marokā, Rabātā, UNESCO Starptautiskā komiteja nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai ir lēmusi iekļaut UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā vairāku valstu mantojuma elementu "Koku pludināšana", kurā ietilpst arī Latvijas Nacionālā nemateriālā kultūras mantojuma vērtība – Gaujas plostnieku amata prasmes.

Multinacionālo iesniegumu "Koku pludināšana" (Timber Rafting) kopā veidojušas sešas valstis – Austrija, Čehija, Latvija, Polija, Spānija un Vācija. Līdz šim Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā no Latvijas vērtībām iekļauta Dziesmu un deju svētku tradīcija un simbolisms Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, savukārt Suitu kultūrtelpa iekļauta Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā.

Koku pludināšanas tradīcijas pieteikums saņēmis ļoti pozitīvu ekspertu vērtējumu, kurā uzsvērts tas, ka pieteiktā vērtība demonstrē cilvēka ciešo saikni ar dabu un dabas resursu saprātīgu izmantojumu, kas pilnībā atbilst Eiropas kursam uz ilgtspējīgu attīstību. UNESCO Starptautiskā komiteja pieteikumu iz-

Izsludināts konkurss diasporas NVO atbalstam

Pieteikumu iesniegšanas termiņš ir **2023. gada 27. janvāris**

Sabiedrības integrācijas fonds (SIF) izsludinājis atklātu projektu pieteikumu konkursu nevaldības organizācijām (NVO) programmas "Pilsoniskās līdzdalības veicināšanas programma diasporas NVO darbības atbalstam" ietvaros. Programmā pieejamais atbalsta finansējums diasporas līdzdalības projektu realizācijai ir 179 120 EUR.

Konkursa mērķis ir veicināt diasporas saiknes ar Latviju saglabāšanu, stiprināt nacionālo identitāti un diasporas pašorganizēšanos. Konkurssam aicinātas pieteikties tās NVO, kuru darbība ir saistīta ar diasporas interešu pārstāvību. Konkurssā viens projektu iesniedzējs var iesniegt divus projektu pieteikumus. Vienam projektam pieejamais maksimālais finansējums ir 15 000 EUR.

Projektu pieteikumus izskatīs vērtēšanas komisija, kurās sastāvā ir pa vienam pārstāvim no Ārlietu ministrijas, Kultūras ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes nevalstiskā sektora dalībniekiem, Diasporas konsultatīvās padomes nevalstiskā sektora dalībniekiem. Komisijas sastāvā ir arī SIF pārstāvis, kurš vada vērtēšanas komisijas darbu, bet kvalitātes kritēriju vērtēšanā un balsošanā nepiedalās. Projektu pieteikumu vērtēšanai var tikt piesaistīti atklātā konkursā atlasīti neatkarīgi eksperti.

Projektu iesniedzēju ērtībai 2023. gada 4. janvārī plkst. 11.00 notiks informatīvais seminārs, kur projektā pieteicējiem būs iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus pirms projektu pieteikuma iesniegšanas. Pieteikties dalībai seminārā iespējams, rakstot uz e-pastu liga.abolina@sif.gov.lv un norādot savu vārdu un uzvārdu, kā arī pārstāvēto NVO.

cēlusi kā piemēru veiksmīgai starptautiskai sadarbībai pieteikuma gatavošanā un īpaši uzsvērusi pašu kopienu lielo iesaisti sava nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un attīstīšanā.

Rabātā ieradušies arī biedrības "Gaujas plostnieki" pārstāvji, lai kopā ar citu valstu koku pludināšanas tradīcijas pārstāvjiem būtu klāt šajā svarīgajā brīdī.

"Kopīgu vērtību, kopienas aktīvas darbības, kā arī Austrijas, Čehijas, Polijas, Spānijas, Vācijas un Latvijas kopdarba rezultātā mūsu valsts vārds atkal tiek ierakstīts UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā. Koku pludināšana kā arodas pastāvējis daudzās pasaules valstīs. Kaut lielākoties dzīvi saglabājušies atsevišķi šīs senās tradīcijas elementi, kopienas aizvien stiprina saikni ar priekštečiem un dara visu iespējamo, lai uzturētu dzīvas un nodotu tālāk nākamajām paaudzēm plostnieku amata prasmes. 21.gadsimtā tās aizvien ir fiziskas izturības, groda darba, kā arī zināšanu – kā gudri izmantot dabas spēku cilvēka labā – apvienojums. UNESCO līmeņa atzīnība apliecina kopienu kā būtisku spēlētāju nemateriālā kultūras mantojuma daudzveidības un ilgtspējas nodrošināšanā. Valsts to respektē, turpinot attīstīt nepieciešamos atbalsta instrumentus," uzsver Latvijas Republikas Kultūras ministrs Nauris Puntulis.

19. gadsimtā plostu braukšana bija iecienīts Vidzemes zemnieku peļņas darbs pavasarī, bet 20. gadsimtā plostus Gaujā palēnām nomainīja ekonomiski izdevīgākā vaļējā kokmateriālu pludināšana. 1996. gadā tradīcija tika atjaunota, aizsākot ikgadēju plostu siešanu un pludināšanu pa Gauju līdz Strenčiem, kur tā noslēdzas ar Gaujas plostnieku svētkiem, īpašu plostu sagaidīšanas brīdi, Gaujas plostnieku gājieni un sveikšanu. 2018. gadā Gaujas plostnieku amata prasmes tika iekļautas Latvijas Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCS

Un tā sagaidīts jaunais – 2023. gads. Klusi, bez pierastajiem pašvaldību apmaksātajiem salūtiem. Solidarizējoties ar Ukrainu, daudz Eiropas pilsētas, to skaitā arī Rīga, atteicās no svētku ugunošanas. Nemanot garām paskrēja divaina jubileja – 100 gadi kopš PSRS – Padomju sociālistisko republiku savienības izveidošanas. Jo tieši 1922. gada 30. decembrī vienotā valstī apvienojās Krievijas, Ukrainas, Baltkrievijas un Aizkaukāza “padomju republikas”. Pareizāk gan būtu teikt – sadzītas “tautu cietumā”, jeb, kā izteicās ASV prezidents Ronalds Reigans – “Jaunuma impērija”. Tas viss tika maskēts ar skaistiem vārdiem par brīvību, vienlīdzību un tautu draudzību. Protams, latvieši, lietuvieši, igauņi, ukraiņi, Kaukāza un Centrālāzijas tautas zināja, ka PSRS patiesībā nav nekas cits kā Krievijas impērijas turpinājums, ka vārds “savienība” ir vien maskēšanās, savdabīga vīģes lapa. Par laimi PSRS, kas tika celta “uz mūžīgiem laikiem”, pastāvēja vien 69 gadus. Turklāt liktenis ar to izspēlēja jaunu joku. Tas, ka PSRS savienotās republikas formāli bija “neatkarīgas” valstis, deva iespēju Krievijas, Ukrainas un Baltkrievijas vadītājiem 1991. gada 26. decembrī pieņemt vēsturisko lēmumu, tā saucamo “Beļovežas gāršas vienošanos” par izstāšanos

no PSRS. Sākās cerību laiks, ka Krievija nostāsies uz demokrātijas ceļa un atbrīvosies no ilgām pēc zudušās impērijas. Tagad redzam, ka tās bija maldīgas ilūzijas, vēlmju domāšana. Kā *Latvijas Avīzes* korespondents 2004. un 2005. gadā es pastāvīgi uzturējos Maskavā. Tolaik Putina režīms vēl tikai sāka uzņemt apgriezienus. Saprotams, man bieži nācās tikties ar tā saucamajiem demokrātiski noskaņotiem (liberālajiem, rietumnieciskajiem utt.) krieviem. Dzirdēt, ko viņi domā par Latviju. Ar nelieliem izņēmumiem mēs viņiem labākajā gadījumā bijām nomaļa, neinteresanta, nabadzīga province, “Eiropas pažobele”. Nomaldījusies avs, kas agrāk vai vēlāk atgriezīsies “demokrātiskajā nākotnes Krievijā”.

Zinot šo attieksmi, es, atklāti sakot, biju visai rezervēts pret opozicionārā Krievijas interneta televīzijas kanāla “Doždj” (pazīstams arī ar nosaukumu “TV Rain”) uzaicināšanu uz Rīgu pagājušā gada vasarā. Diemžēl mani pareģojumi piepildījās. Pēc ierašanās Rīgā “Doždj” žurnālisti ēterā uzvedās tā, it kā joprojām dzīvotu Maskavā. Kritizējot Putina režīmu, viņi vienlaikus aroganti atļāvās pamācīt Latviju, ka nav labi nojaukt okupācijas laika pieminekļus un atteikties no krievu

valodas. Pacietības vadzis lūza brīdī, kad viens no “Doždj” žurnālistiem Aleksejs Korosteļevs (kuŗš gan pastāvīgi uzturas Gruzijā) decembra sākumā tiešajā ēterā atzinās, ka medijs “Doždj” vācot palīdzību Krievijas armijas karavīriem, kuŗi patlaban kuŗo (slepku, laupa, izvaro, spīdzina utt.) Ukrainā. Vēl vairāk – nosaucot to par “mūsu armiju”! Latvijas Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes reakcija bija momentāna – “Doždj” tika anulēta apraides atļauja Latvijā. Parasti liberālais Eiropas Parlamenta deputāts (“Attīstībai/Par!”) profesors Ivars Ijabs TV24 izteicās visai skarbi: “Latvijai nav jāpieciēš solidaritāti, kas nepārprotami pauz solidaritāti ar agresora armiju”.

Jeza ap “Doždj” jau bija pierimusi, kad laikraksts *Latvijas Avīze* 29. decembra numurā publicēja Broka universitātes (Kanada) profesora Juŗa Dreifelda lasītāja vēstuli ar nosaukumu “Informācijas mucā”. Tajā autors apgalvo, ka “Doždj” izraidašana esot bijis “tuvredzīgs un nepārdomāts gājiens”, jo “lasot ārzemju ziņas, skaidrs, ka Latvijas tēlam šis veto gājiens nav nācis par labu”. Tagad krievi tikšot atstāti bez patiesa informācijas, jo “Doždj” bija viens no retajiem avotiem, kas sniedza relatīvi objektīvas ziņas, kad vēl varēja darboties Krievijā.

Vecgada vakara pārdomas

J. Dreifelda publikācija izraisīja vētru gan sociālajos tīklos, gan *Latvijas Avīzes* interneta portālā. Par to, cik nokaitēta ir atmosfēra Latvijā, liecina tas, ka no 114 lasītāju komentāriem, kas tikuši iesūtīti portālam la.lv, pēc dienas bija palikuši tikai 26. Tātad pārējos 88 medijs redaktori uzskatījuši par vajadzīgu izdzēst. “Kā Kanadai veicas ar krievu integrēšanu?”, “Līdz Kanadai *Doždj* atbalstītie slepkavas, izvarotāji, spīdzinātāji tik ātri nenokļūs, tāpēc var gudri muldēt, bet Latvijai viņi ir kaimiņi!”, “Kārtējais apliecinājums, cik augstprātīgs un paviršs, ļoti tāls no izpratnes par patieso lietu stāvokli mūsu zemē ir šis “eksperts” – tie bija paši maigākie no redaktoru atstātajiem komentāriem. Par pārējo saturu, kas tikuši izdzēsti, man īpašu ilūziju nav.

Patiesība ir tāda, ka Krievijas iedzīvotājiem ir neskaitāmas iespējas saņemt objektīvu informāciju. Pastāv opozicionāru veidoti *Youtube* kanāli, *Twitter* konti un *Facebook* lapas. Jāpiemin arī ASV valdības finansētais “Brīvības raidītājs” jeb “Radio Svoboda”. Krievu valodas versijas ir arī “Vācu Vilnī”, BBC un “Euronews”. Turklāt daudziem krieviem mājās ir satelīta antenas. Savukārt mums Latvijā nav jādoma, ko par “Doždj” aizliegšanu domā Krie-

vijā vai Rietumos. Šobrīd daudz svarīgāks ir tas, ko izjūt ukraiņu ģimenes, kuŗas apraud savus kuŗā kritušos dēlus. Vai cilvēki, kuŗi pie masu kapiem gaida, kad tiks izrakti viņu nomocītie tuvinieki. Tikmēr Krievijas valsts mediju politiskajos šovos katru dienu tiek apcerēta un izgaršota Baltijas valstu, Polijas, Gruzijas, pat Kazachstanas un Azerbaidžānas okupācija. Zimētas kartes, kā lidošot raķetes un virziņoties tanki. Diemžēl mēs jau šodien dzīvojam informatīvā kara apstākļos.

Vecgada vakaru es pavadīju vecāku celtajā mājā Lubānā. No Krievijas robežas pilsētiņu šķirnieka 50 kilometri. Pa manas istabas logu redzama Lubānas slimnīcas ēka, kur veselus trīsdesmit gadus tēvs strādāja par ārstu. Ģimenes māju viņš uzcēla netālu no slimnīcas, lai būtu tuvāk darbam un pacientiem. Slimnīca gan jau labu laiku slēgta, šodien tajā izvietojusies Lubānas Mākslas skola un tūristu mītne. Tēva kādreizējā kabinetā, tagadējā viesnīcas istabā, deg gaiss. Jau kopš marta mēneša tajā dzīvo bēgli no Mariupoles pilsētas Ukrainā. Pskatījos kartē – pašreiz okupēto Mariupoli no Krievijas robežas šķir tie paši 50 kilometri. Un tā jau ir pilnīgi cita skata perspektīva nekā raudzīties uz Krieviju no Toronto, Ņujorkas, Sietlas vai Melburnas.

KĀRLIS
STREIPS

Sākšu ar cerību, ka visiem *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītājiem 2023. gads pienāca laimīgs un veiksmīgs. Lai būtu veselība, sirdsprieks un miers mums visiem!

Es jauno gadu sagaidīju mājās klusumā. Kad aiz loga skanēja salūtu paušķēšana, gāju skatīties. Pāris reizes vīrs jumtiem izdevās redzēt skaistās ugunspūķes. Oficiāla salūta šogad Rīgā un citur Latvijā nebija, galvenokārt tāpēc, ka valstī patlaban ir daudz bēgļu no Ukrainas, kuŗiem sprādziena skaņa saistās ar kaut ko daudz baisāku.

Pāris dienas pirms Jaunā gada iekļuvis starpgadījumā. Vadīju raidījumu “Preses klubs” telekanālā TV24, kur, cita starpā, pateicu, ka man ir žēl to nabaga puīšu, kuŗus Kremļa fašists principā ir nolapūjis un nosūtījis uz Ukrainu. Nākamajā dienā man piezvanīja kolēģis no televīzijas ar vēsti, ka manis teiktais ir sacēlis milzīgu vētru sociālajos tīklos, manis teiktajam piedēvējot tādu pašu negantumu kā tam, kuŗa dēļ pirms kāda laiciņa krievu telekanālam “Doždj” atņemtas apraides tiesības Latvijā. Bija ļaudis, kas aicināja mani atbrīvot no darba televīzijā.

Tas, ka man ir žēl izniekotu dzīvību, protams, ne mirkli nenozīmē, ka es atbalstu Kremļa fašista “speciālo militāro operāciju” kaimiņvalstī, nedz arī to genocīdu, kāds sākās pirmajā konflikta dienā un ir turpinājies

līdz šī komentāra rakstīšanas brīdim. Taču daudz lasīts par faktu, ka šie jaunieši nūdien uz Ukrainu tiek sūtīti bez jebkādam īpašām instrukcijām, bez pienācīga apģērba un visa pārējā. Jau pirms kāda laiciņa lasīju, ka Ukraina ir sākusi izmantot droņus ar skaļruņiem, lai ieburcēja spēkus aicinātu padoties un apsolot izturēties humāni un atbilstoši Ženēvas konvencijas prasībām. Ir cilvēki, kas padevušies, taču bija arī stāsts no kāda jaunieša, kuŗa grupā sākotnēji bija 570 vīru, bet pēc vienas nakts apšaudes no ukraiņu spēku pusēs, dzīvi palikuši mazāk kā 200. Tīri cilvēciski man ir žēl, un saku vēlreiz – tam nav pilnīgi nekāda sakara ar manu viedokli par barbarismu, kāds tur notiek.

Vienai ļaužu grupai Latvijā 2023. gads ir sācies ar uzviju, un tie ir politiķi un amatpersonas. Pērn Saeima pieņēma grozījumu likumā par valsts un pašvaldību amatpersonu kompensācijām, nosakot koeficientus, ar kādiem var aprēķināt šādu cilvēku algu uz pamatalgas pamata. Jūrmalā, kas allaž odusi pēc korumpētības, bija vajadzīgas tikai dažas minūtes, pirms vairākums nolēma, ka taps izmantots pats visaugstākais koeficients. Tā rezultātā Jūrmalas domes priekšsēdētājam alga 1. janvārī pieauga par visiem 54%! Saeimas priekšsēdētājam alga palielināta par veseliem 75%, un no politikāņiem, protams, ar-

guments ir un vienmēr būs tāds, ka likums to pieļauj. Kāpēc to apšaubīt! Rīgas dome gan apšaubīja, nobalsojot par 2022. gada algu iesaldēšanu arī 2023. gadā. Var arī tā.

Gadu esam sākuši, īsti nezīn, kas notiks tālāk ar divām problēmām, kuŗas aizgājušajā gadā bija būtiskas. Gadu sākām ar māsēdi sakarā ar pandēmijas plosīšanos. Pavasarī Latvijas valdība pakāpeniski atcēla ierobežojumus un prasības saistībā ar kovidā vīrusu, un, godīgi sakot, man jau gandrīz aizmiršies par maskas nēsāšanu un ķepāšanos ar vakcinācijas sertifikātu. Taču 30% Latvijas iedzīvotāju joprojām nav pat pirmo Covid-19 poti saņēmuši, kas nozīmē, ka aukstos laika apstākļos, kad cilvēki daudz vairāk laika pavada telpās, pieaugošs infekciju skaits ir gluži vai garantēts. Vien jācer, ka atkal būs vajadzīga tā maska un viss pārējais.

Otrs, protams, ir Krievijas genocīds Ukrainā. Savā Jaunā gada uzrunā Kremļa fašists paziņoja, ka zaudējums nozīmētu viņa valsts suverenitātes bojāeju. Ukrainas prezidents runāja par savas valsts un tautas atjaunošanu. Putins principā apliecināja, ka viņš ir gatavs kuŗu turpināt. Gan Vecgada vakarā, gan Jaunā gada pirmajā dienā Kremļa raidītās raķetes un droni atkal lidoja, uzbrūkot civilpersonām un civilistādēm. Jācer, ka fašistam kaut kad paredzamajā nākotnē

sitīs pēdējā stunda. Nevaram zināt, kas notiks pēc tam, bet tas, kas patlaban notiek Ukrainā, īstenībā ir viņa viena paša lēmums un process. Veselais saprāts viņu acīm redzami ir atstājis. Mūsdienā Krievija ir tā pati totalitārā PSRS – vien ar izņēmumu, ka nav slēgta robežas. Tas ļāva desmitiem tūkstošiem vīriešu mukt tad, kad izsludināta mobilizācija. To nevarēja tie, kuŗiem nebija rociņas pirkt dārgās aviobiļetes. Viņus arī fašists tagad izmanto par lielgabalu!

Latvijā lielākais politiskais notikums šogad būs Valsts prezidenta vēlēšanas maijā beigās vai jūnijā sākumā. Egils Levits vēl nav pateicis, vai viņš grasās kandidēt uz vēl četriem gadiem Rīgas pilī, bet nepārprotamais fakts ir tāds, ka 13. Saeima, kuŗa viņu 2019. gadā ievēlēja pirmajā kārtā un ar 61 balsi, bija pavisam citādāka nekā 14. Saeima. Jaunajā Saeimā, cita starpā ir partija *Latvija pirmajā vietā*, kuŗas boss un kādreizējais Latvijas politikas “buldozers” Ainars Šlesers attiecībā uz Levita kungu septembrī un vēl pirms vēlēšanām paziņoja: “Prezidents nevar būt dzimis un audzis ārzemēs, viņam jābūt no Latvijas un jāsaprot, kas notiek Latvijā.”

Egils Levits ir dzimis 1955. gadā Rīgā. Levita ģimene no okupētās Latvijas emigrēja 1970. gadā, kad viņš bija pusaudzis. Teikt, ka viņš ir dzimis ārpus Latvijas nenozīmē neko citu, kā

ciniski melot. Šlesers bija deputāts arī tad, kad pirmajā un otrajā reizē tika ievēlēta cita persona, kuŗa piedzima Latvijā, bet lielāko mūža daļu pavadīja trimdā, – Vaira Viķe Freiberga. Nevaram zināt, kā Šlesers balsoja 1999. gadā, kad viņa tika ievēlēta pirmoreiz. Bet pēc četriem gadiem arī viņa toreizējais politiskā biznesa projekts “Latvijas Pirmā partija” jau pirms 8. Saeimas vēlēšanām paziņoja, ka, protams, protams, partija balsos par prezidentes atkārtotu ievēlēšanu. 88 balsis Freibergs kundze saņēma. Gandrīz noteikti arī Ainara Šlesera balsi.

Jā, savdabīga bijusi Valsts prezidenta Levita pieeja jaunas valdības veidošanai pēc pagājušā rudens vēlēšanām. Vienmēr vispirms nosaukts Ministru prezidenta kandidāts, pēc tam notiek sarunas par valdības veidošanu. Šoreiz bija otrādi – Krišjānim Kariņam bija jāuzrāda sarunu rezultāts, valdības deklarācija utt. pirms Levita kungs oficiāli viņu izvirzīja amatam. Bet manuprāt, tas nediskvalificē viņu no otra termiņa amatā. Vai tas tā būs – rādīs laiks.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

LAPA MŪZEJA MĒNEŠA PRIEKŠMETS

Pantiņš Ziemassvētku vecītim

Atšķirībā no amerikāņu vai angļu Ziemassvētku vecīšiem, kuŗi mēdz klusi atstāt dāvanas Ziemassvētku vakarā vai naktī, lai bērni tās saņemtu, uzmostoties no rīta, latviešu Ziemassvētku vecītis ciemos nāk Ziemas-

svētku vakarā. Latviešu bērni svētku dāvanas parasti “nopelna”, Ziemassvētku vecītim skaitot īpaši sagatavotu pantiņu vai nodziedot dziesmiņu. Šī tradīcija tika piekopta arī bēgļu nometnēs tūlī pēc Otrā pasau-

les kara, kad Ziemassvētku vecītis ar paštaisītu vates bārdu un ādas kažoku apciemoja latviešu bēgļu bērnus. Arī mūsdienās šī tradīcija turpinās, un Ziemassvētku vecītis latviešu ģimenēs visā pasaulē tiek gaidīts ciemos

24. decembrā vakarā. Tiesa, Ziemassvētku vecītis kažoku un rakstainos dūraiņus nomainījis atbilstoši modei un tērþjas sarkani baltā tērþā.

Bērni ar Ziemassvētku vecīti ap 1948. gadu bēgļu nometnē Ventdorfā, Vācijā

Ziemassvētku vecīša bārda

To izmantojis Ferlands Krūmiņš latviešu Ziemassvētku sarīkojumos Ņujorkas apkaimē, Amerikā.

Šī bārda ir daļa no Ziemassvētku vecīša tērþa, kuru Ferlands Krūmiņš (1920-2011) vilka, tēlojot Ziemassvētku vecīti latviešu sarīkojumos 21. gadsimta sākumā. Šī noteikti nebija Ferlanda Krūmiņa vienīgā vecīša bārda, jo ir zināms, ka viņš klausījies latviešu bērnu skaitītos pantiņus vismaz 40 gadu garumā, pildot Ziemassvētku

Ferlands Krūmiņš Ziemassvētku vecīša tērþā 2005. gadā Jonkeros, ASV

vecīša pienākumus Ņujorkas Daugavas Vanagu apvienības, Ņujorkas ev. lut. draudzes Jonkeru Sestdienas skolas un Bībeles stundu sarīkojumos.

RITA
ROTKALE

Ziemas Gaismas dārza burvību baudot

Tuvojoties gada nogalei, līdzīgi kā visā pasaulē, arī Latvijā cilvēkiem tiek piedāvātas visdažādākās svētku svinēšanas iespējas – sarīkojumi, koncerti, ballītes. Jau ceturto gadu lielu publikas piekrišanu iemantojuši īpašie Gaismas ceļi vai Gaismas dārzi. Pērn tāds bija sarīkots Botāniskajā dārzā, un tas fascinēja ar ārkārtīgi spilgtām, krāšņām gaismas instalācijām, kas virknējās cita aiz citas žilbinošā ķēdē. Tieši tādā šim pasākumam togad vajadzēja būt, jo cilvēki bija paguruši no bezgalīgajiem kovīda pandēmijas dēļ ieviestajiem aizliegumiem un ierobežojumiem. Pat Gaismas dārzā apmeklētājus ielaida tikai ar vakcinācijas sertifikātiem.

Šā gada laikā pasaulē notikušas būtiskas izmaiņas, kas nesušas jaunus izaicinājumus arī Ziemas Gaismas dārza veidotājiem. Bija jāmeklē citi ceļi un jauni risinājumi. Pasākuma idejas autors un organizētājs Mārcis Gulbis neslēpj: “Ziemas laiks šoreiz ir īpaši trauksmains, jo Eiropā plosās karš. Mums šķiet, ka šajā laikā īpaši svarīgi atcerēties un pievērst uzmanību mūsu vērtībām, nacionālajai identitātei un stiprināt visu latvisko, tādēļ šī gada Ziemas Gaismas dārzu esam nolēmuši rīkot tieši sadarbībā ar Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju.”

Latvijas gaismu mākslinieku iecere ir izgaismot Brīvdabas muzeju, nebijušās vizuālajās sajūtās un gaismu spēlēs atdzīvi-

not mūsu latviskās pamatvērtības – dainas, teikas, pasakas un ticējumus, padarot šo saulgriežu laiku īpašu un neaizmirstamu.

Piedāvājums šķiet patiešām vilinošs, tāpēc Otro Ziemassvētku vakarā dažu tuvu cilvēku sabiedrībā dodos īpašajā gaismas piedzīvojumā. Kad ap astoņiem vakarā ierodamies, muzeja autostāvvietā mašīnu netrūkst, tomēr ļaužu drūzma nav jūtama. Pie ieejas vārtiem ikvienu apmeklētāju laipni sagaida, biļetes pārbauda un paskaidrojumus sniedz cilvēki no pasākuma veidotāju komandas. Patiešām, vislielākais apmeklētāju pieplūdums esot ap pulksten pieciem,

sešiem pēcpusdienā.

Bet mēs esam gatavi apmēram divus kilometrus gaŗajam sniegotajam ceļam skaistuma un jaunu iespaidu pasaulē. Prieclātas, ka atsevišķie apskates objekti atrodas pietiekami attālu cits no cita, līdz ar to iespaidi nepārklājas. Ceļa sākumā skatāmas vairākas senas ēkas, kuŗu jumtus rotā latvju rakstu zīmes. Tuvāk pieejot, dzirdami tautasdziesmu ieraksti dažādu grupu izpildījumā. Pagriezoties tālākam gājienam, tādas kā krāsainas malduguntiņas mūs aizved līdz pakalna nogāzei, pa kuŗu brīdi pa brīdim nodzirksteļo uguņīgas sarkanu gaismiņu strau-

mes. Skatoties šajā brīnumā, varam paklausīties fragmentu no teikas par vietu, kur nauda kaltējusies. Tad vēl kādā vietā sniega laukos sazēlusi koši zaļa pļava, bet citviet pat lieli eksotiski ziedi. Vai nu latviešiem brīnumpasaku trūkst?! Tomēr iespaidīgākais apskates objekts šagada Ziemas Gaismas dārzā neapšaubāmi ir Saulgriežu egle pašā Juglas ezera krastā, lielākā gaismas instalācija visā Rīgā. To var redzēt, vēl nepiebraucot pie muzeja. “Egle? Raķete? Stikla kalns? Baznīca?” – Ziemas Gaismas dārza apmeklētāji snieguši savus minējumus, kas ir milzu izgaismotā konstrukcija. Viens no maniem

ceļabiedriem saskatīja tajā Gaismas pili. Pasākuma rīkotāji atzīst, ka būtībā visas atbildes ir pareizas, jo ziemas saulgriežu laikā mēs domājam par kaut ko sakrālu, svētu.

Saulgriežu egles gaismas partitūru veidojis gaismu mākslinieks Kristaps Dergačs: “Laikā, kad gaismas kļūst arvien vairāk un mēs sākam gaidīt pavasari, man gribējās, lai gaisma ienāk ikkatrā sirdī. Brīvdabas muzejs un tā aura gaismotājam arī uzliek savus pienākumus – man bija svarīgi, lai Rīgas augstākā gaismu instalācija iekļautos autentiskajā un etnogrāfiskajā vidē, vienlaikus radot urbānu vizuālu piedzīvojumu.” Saulgriežu egles augstums ir 27 metri, tās svars – 9,8 tonnas, vertikālo stabu kopgarums – 446 metri, savukārt horizontālie laidumi kopā veido 1230 metrus. Egles būvēšana ilga vairāk nekā nedēļu, un egle būs apskatāma katru vakaru Ziemas Gaismas dārza pastaigas laikā līdz pat 8. janvārim no plkst. 17.00 līdz 21.00. Interesanti, ka milzu egles konstrukcijas būvi īstenojis tas pats uzņēmums, kas nodrošinājis konstrukcijas arī Vispārējos Dziesmu un deju svētkos un citos nozīmīgos sarīkojumos.

Protams, nav iespējams aprakstīt visus skaistajā piedzīvojumā gūtos iespaidus, turklāt katram apmeklētājam tie droši vien būs atšķirīgi, tomēr esmu pārliecināta, ka vilies nevarēs būt neviens.

Par vēsturi, legendām, mītiem un garantijām

Vēstures doktora un profesora Aivara Strangas saruna ar Salliju Benfeldi par Latvijas neatkarības pēdējo gadu un sociāldemokratiju

Aizvadītajā gadā iznāca Latvijas Universitātes (LU) habilitētā vēstures doktora, Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenā locekļa, profesora Aivara Strangas monografija "Latvijas neatkarības pēdējais celiens. 1939. gada 23. augusts – 1940. gada 17. jūnijs". Karš Ukrainā un 14. Saeimas vēlēšanas atkal ir uzjundījušas diskusijas par to, kurš toreiz īsti ir vai nav bijis nodevējs, kurš ir bijis naivs un vai Latvijas aneksija bija neizbēgama. Tāpat arī no jauna aktuālas ir kļuvošas pārdomas, kas ir sociāldemokrātija un ko tā nesusi Latvijai, jo pat tās šī vēsture ir raiba un pretrunīga.

Nereti pēdējā laika diskusijās ir izskanējis, ka sociāldemokrāti PSRS valdošo režīmu uzskatīja par tādu, kas rūpējās par darbaļaudīm. Vai sociāldemokrāti tiešām gaidīja PSRS ienākšanu Latvijā?

Teikt, ka sociāldemokrāti gaidīja krievu ienākšanu, būtu pārspilējums. Tiesa, bija tāda īpatnība – kad 1940. gadā Latvijā ienāca PSRS karaspēks un valsts tika okupēta, krita Ulmaņa režīms, daudziem likās, ka tas ir kaut kas ļoti labs. Piemēram, Frīcis Menders, bijušais sociāldemokrātu partijas priekšsēdētājs, rakstīja, ka viņa izjūtas ir divējādas. No vienas puses, atriebēja gandarījums, proti, Ulmanis kritis, jo Ulmanis viņu dažus mēnešus turēja Liepājas koncentrācijas nometnē. Bet, no otras puses, tas nozīmē, ka Latvijai vismaz uz laiku būs gals. Tātad izjūtas pretrunīgas, un varu piebilst, ka Liepājas koncentrācijas nometne, salīdzinot ar Gulagu, protams, bija kūrorts. Un tomēr tā bija nometne. Domāju, ka 1940. gada jūnijā daļā sabiedrības virsroku ņēma priekšs, ka Ulmanis ir gāzts, jo režīmam bija savi piekritēji, bet kreiso, bijušo sociāldemokrātu strāvu, nemaz jau nerunājot par komunistiem, tas nekad nepārņēma. Tas kļuva redzams 21. jūnija demonstrācijā. Tā vispār ir, kā Blaumanis teiktu, viena tāda "šmucīga lieta". Demonstrācijā izgāja diezgan daudz cilvēku. Vai tie noteikti bija septiņdesmit tūkstoši Rīgā, kā stāstīja padomju laikā? Tas ir pārspilējums, bet daudzi tūkstoši gāja no priekša, ka ir kritis Ulmaņa režīms, nesaprotot, ka bija aizgājusi arī Latvija. Bet tas priekšs bija diezgan liels un neviltošs, un demonstrācija ilga vairākas stundas – politlīdzdzītē tiks atbrīvoti, būs brīvība, būs demokrātija, būs kaut kāda kreisāka iekārta. Bet apziņas par to, ka Latvija aizies bojā, būs šausmīgs terors – tādu priekšstatu nebija.

Sociāldemokrāti bija ļoti dažādi, bet kopumā, protams, šī kreisā strāva Latvijā bija spēcīga jau kopš 1905. gada. Daudziem cilvēkiem tobrīd bija pamats būt kreisiem, jo viņu dzīve nemaz nebija tik spoža, bija daudz grūtību. Tomēr es nekādā gadījumā

neuzdrošinātos teikt, ka viņi visi bija nelobjīgi Latvijai. Jāatzīst, ka 1940. gadā krievi pietuvināja sev pavisam nelielu skaitu sociāldemokrātu. Kurī tie bija? Ansis Rudēvics, bijušais partijas priekšsēdētājs, kurš bija nostājies krievu pusē jau Somijas kara laikā; vienu brīdi, varbūt pat īsti to neapzinoties, krieviem paskrēja līdz Bruno Kalniņš, bijušais ļoti populārais sociāldemokrātu deputāts, Saeimas priekšsēdētāja Paula Kalniņa dēls. Pats Pauls nekad krieviem līdzī neskrēja. Par krieviem bija tāds teiciens, ka viņi ir mainījušies, kļuvuši mērenāki, un Paulam bija teiciens: "Jā, viņi ir mainījušies, viņi ir iemācījušies labāk maukt nagus." Krievi sev pietuvināja arī dažus otršķirīgus sociāldemokrātus – piemēram, rakstnieku Arvidu Griguli. Viņš bija sociāldemokrāts, kreisi orientēts rakstnieks, un daži viņa darbi ir tīri baudāmi, vai ne? Piemēram, "Cilvēki dārzā" ir tāds tīri dekadentisks darbs. Uz kādu brīdi viņi sev pietuvināja arī Ansi Būševicu – tas nebija sevišķi patīkami, viņš bija vēsturiska figūra: viens no Piekta gada revolūcijas vadītājiem. Kopumā komunisti pret sociāldemokrātiem juta dziļu nepatiku un aizdomas, jo uzskatīja, ka viņi nav īstie kreisie. Vienu laiku Staļinam bija mācība par sociālfasīstiem – sociāldemokrātiem kā fašisma paveidu. Līdz 1934. gadam sociāldemokrāti ar visām statelītorganizācijām, jauniešu savienību bija otrā lielākā partija aiz Zemnieku savienības, sociāldemokrātiem bija astoņpadsmit tūkstoši biedru. Tāpēc nevarētu teikt, ka viņi skrēja līdzī krieviem.

Rainis bija sociāldemokrāts. Vai ir pamats teikt, ka viņš, atrodoties Šveicē, Lugano, saņēma naudu no bolševikiem, bija nodevējs un krievu sarkanais aģents Latvijā?

Rainis saņēma naudu no padomju Krievijas diplomātiskā pārstāvja Šveicē, kurš bija latvietis – Bērziņš-Ziemeļis, un tas nav apšaubāms. Par to savulaik bija rakstīts, un summas bija minētas jau 1985. gadā, jo bija iznākuši Raiņa akadēmiskie Kopotie raksti, Vilis Samsons bija šo Rakstu galvenais redaktors. Grāmatā "Olimpā un uz barikādem" par rainologijas metodiskajiem pamatiem Vilis Samsons rakstīja, kā top šie raksti un minēja arī summas, kuņas Rainis saņēma no Bērziņa-Ziemeļa, sīki arī aprakstīja to, ka kopumā sarkanā Krievija ļoti vēlējas, lai Rainis brauktu uz Maskavu, bija pat noteikts datums, kad varēja izbraukt – ja nekļūdos, tas bija 1918. gada 11. novembris. Pirmkārt, Rainis saslima, otrkārt, Aspazija negribēja braukt. Rainis uz Maskavu neaizbrauca. Teikt, ka viņš pilnībā iztika no sarkano subsidijām – tas būtu pārspilējums. Subsidijas nāca tikai astoņpadsmitajā gadā, kad padomju Krievija uz brīdi atvēra savu pārstāvniecību Šveicē.

Līdz tam viņš dzīvoja samērā pieticīgi no saviem ienākumiem par lugas un darbu publicējumem un, lai gan neesmu speciālists Raiņa lietās, cik atceros, ka viņu ļoti sirsnīgi atbalstīja Ernests Birznieks-Upītis, kurš strādāja Baku naftas ieguves uzņēmumā par diezgan augsta līmeņa menedžeri un kuņam bija līdzekļi atbalstīt Raini. Teikt, ka Rainis bija sarkanās ietekmes aģents neatkarīgajā Latvijā, manuprāt, būtu ārkārtīgi liels pārspilējums. Protams, var teikt, ka Rainis 1929. gadā, īsi pirms

zināja un saprata to, kas tur patiesībā notiek?!

Nevar teikt, ka bija pilnīgs informācijas vakuums. Latvijas prese ļoti bieži pārpublicēja oficiālos PSRS un arī ārzemju preses materiālus. Tāpēc nevar arī teikt, ka Latvijā gluži nezināja par to, ka PSRS bija tās tiesas prāvas – presē bija, piemēram, TASS ziņojumi, ka ir notiesāts kāds cilvēks. Bet Latvijā nebija nekādas analīzes, to presē bija aizliegts publicēt: ko šīs prāvas nozīmē, ko nozīmē Staļina diktatūra. Par to, kā tas apdraud

valsts ārpolitika, un mēs vairs ne pa labi, ne pa kreisi.

Ar vārdu sakot, nevar teikt, ka nebija nekādas informācijas, bet, protams, par Padomju Savienību kā terora valsti, par represijām tās bija ārkārtīgi maz. Un, protams, daļā sabiedrības, kas bija kreisi orientēta – un tie lielāko tiesu bija komunisti – bija ideālizēts priekšstats par Padomju Savienību. Tādēļ varam teikt: ja Latvijā nebūtu bijis apvērsuma, prese, tāds laikraksts kā "Segodņa" un ļoti nacionālais "Latvis", kurš bija ļoti kritisks pret Padomju Savienību un kuņu Ulmanis arī slēdza, būtu devuši daudz vairāk informācijas par to, kāds stāvoklis ir PSRS, un sabiedrības priekšstati par to būtu patiesībai tuvāki.

Vai arī Ulmanim un ārlietu ministram Munteram nebija priekšstata par to, kas patiesībā notiek aiz robežas?

Mūsu sūtniecība no Maskavas Latvijai piegādāja ļoti plašu un pārliecinošu informāciju par to terora sistēmu, kas valdīja Padomju Savienībā – piemēram, ļoti daudz materiālu par to, kā izšauj latviešus. Īpaši jāatzīmē, ka vienā no vēstulēm sūtnis Kociņš rakstīja, ka krievu tauta nenozēlo latviešu nošanu, jo atceras viņus par nežēlību Pilsoneņu kara. Tātad Ulmanis un Munters to zināja, tāpat zināja arī to, ka nekādas mīlestības pret latviešiem nav. Tomēr domāju, ka bija arī ticība solījumiem, īpaši pēc 1939. gada 5. oktobra, kad mums uzspieda Savstarpējās palīdzības paktu starp Latviju un PSRS jeb Bāzu līgumu. Staļins solīja, ka nejauksies mūsu iekšējās lietās un mēs turpmāk saglabāsim ierobežotu, tomēr suverenitāti. Tas, kas mani, rakstot grāmatu, visvairāk pārsteidza, ir šī ticība Staļina solījumiem, jo Staļins teicis, ka mūsu iekārtu neaiztiks. Un, ja Staļins tā ir teicis, tad tā tas arī būs! Domāju, ka Munters un Ulmanis ticēja šiem solījumiem.

Pirms kara ārvalstu atašeji Latvijā novēroja robežu un savus ziņojumus sūtīja arī Latvijas prezidentam. Esmu redzējis latviešu valodā tulkotu, šķiet, zviedru atašeja ziņojumu, ko bija saņēmis arī Ulmanis, par to, ka otrpus robežai Padomju Savienība savēl karaspēku un ka pastāv uzbrukuma draudi. Vai arī tādi ziņojumi nomainīja Ulmaņa pārliecību, ka Staļins Latvijai neuzbruks?

Tas bija 1940. gada jūnijā, karaspēks tiešām koncentrējās otrpus robežai, bet tajā pašā laikā, man šķiet, ka līdz pašam pēdējam brīdim Ulmanis un Munters domāja – ja nu kaut kas notiks, tad ne ar Latviju, bet ar Lietuvu, un tā ir Lietuvas pašas vaina, jo bija izskanējušas kaut kādas ziņas, ka it kā nolaupti padomju karavīri.

Aivars Stranga: "Domāju, ka tagad uzbrukums Ukrainai, briesmīgais karš daudziem atvērs acis. Vēl ne visiem, bet ļoti daudziem. Mani biedē iespējamā Trampa uzvara vēlēšanās ASV, jo viņam tiešām ir simpātijas pret diktatūrām un arī pret Putinu. Tas, kas mums, nelielai valstij bīstamā ģeopolitiskā telpā vispār var būt glābiņš, ir NATO, ir ES, un tas ir augstu jāvērtē. Dzelzs garantijas acīmredzot neviens nevar dot, vienīgā garantija var būt tā, ka mēs paši pretosimies. Arī garīgi."

savas nāves, iesaistījās, no šodienas zināšanu viedokļa tāda ne sevišķi patīkamā pasākumā – Kultūras biedrības PSRS tautām veidošanā, ko, protams, veidoja Krievijas izlūkdienests Latvijā. Vai Rainis to zināja? Šaubos. Rainis bija tolerantāks pret visu tautu, arī pret krievu kultūru, viņam bija īpaši dziļas simpātijas pret baltkrievu kultūru jau no bērnības, tādēļ Raiņa iesaistīšanās šajā kultūras sakaru biedrībā vairāk varbūt liecina par naivumu un simpātijām pret PSRS tautām, nevis par apzinātu darbību PSRS interešu labā.

Savulaik man daudzi pirmskara Latvijā dzīvojošie cilvēki ir sacījuši, ka neko daudz nenaujau par to, kas patiesībā notiek Staļina režīmā. Arī, lasot jūsu monografiju, man ik pa brīdim bija jāvaicā – kā tas bija iespējams, ka Latvijā tik maz

mūs, par to, ka Staļina režīms ir viens no šausmīgākajiem un ka viņš mums draud – par to nekā nebija. Un vēl – jau kopš deviņpadsmitā gada Latvijā bija ļoti labs laikraksts krievu valodā "Segodņa", viens no labākajiem krievu valodā vispār pasaulē. Laikraksts bija ļoti antibolševists, līdz 1934. gadam tas rakstīja daudz analītisku materiālu par PSRS, patiešām rādīja to kā šausmīga terora valsti. Bet pēc Ulmaņa apvērsuma tam pieņāca gals, jo nedrīkstēja kaitināt kaimiņus! Arī par nacistisko Vāciju jau neko tādu kritisku nedrīkstēja rakstīt. Galvenais, lai kaimiņiem mums nebūtu ko pārmest. To Ulmaņa režīms pat sauca par savu panākumu – lūk, pirms trīsdesmit ceturtā gada bija partiju laiks, bija partiju prese, un tā rakstīja šo un to, bet tagad viss ir kārtībā, ir viena

Kā lai es skatītos vairs / uz laicīgu apvāršņu pusi

Dzejniecei, atdzejojājai un jogas skolotājai Veltai Sņikerei aizejot
(1920. gada 25. decembris – 2022. gada 9. decembris)

INGUNA DAUKSTE-SILASPROĢE

9. decembra saules apmirdzētais, balti sarmotais ziemas rīts atnāca ar skumju ziņu – Londonā aizsaulē aizgājusi dzejniece, atdzejojāja un jogas skolotāja Velta Sņikere, kuŗu daudzi sauca mīļi, par Veltiņu.

Nodzīvots gaŗš, domām un notikumiem bagāts mūŗš, tomēr katra aizieŗana vienmēr skumdina. Atskatoties Veltas Sņikeres Latvijas laika jaunības gados, nākas atzīt, ka ar dzejnieces aizieŗanu savā ziņā ir noslēdzies spoŗš Rīgas jaunatnes laiks, “Flederonijas” laiks. Dzimuŗi 20. gs. 20. un 30. gados, mācījuŗies un studijas uzsākuŗi paŗi savā valŗti, par kuŗu bija domājuŗi un cīnījuŗies viņu vecāku paaudze. Oļģerts Kroders, Edgars Andersons, Īlmārs Bastjānis, Ingrida Viksna, Andrejs Johansons, Valts Grēviņš... Tikai daŗi no viņiem. Spilgti, neatkarīgi jaunieŗi, kuŗu likteņos daudz drāmatisku notikumu, daudz nepiepildītu un neizsapnotu sapņu, ŗķirŗanos un zaudējumu. Viņu vidū, protams, ārsta Reinholda Sņikera ģimenē dzimusī meitene Velta. Koŗi sarkaniem matiem, gaŗām matu pīnēm, rosīga, aktīva, zināt un izzinātkāra. Sevi un pasauli, arī to, ko ar prātu pat neizskaidrot. Rakŗstīt taču arī nozīmēja mēģināt izprast – arī sevi, izteikt vārdos un vēlāk arī izdejojot deŗā. Veltas Sņikeres nams Meŗaparkā 20. gs. 30. gadu otrajā pusē kļuva par radoŗas un literāras Rīgas jaunatnes, vienaudŗu un domubiedru tikŗšanās vietu.

Piecu gadu vecumā tapuŗi pirmie Veltas Sņikeres deŗejojī, trīspadsmit gadu vecumā sākta dienasgrāmatas rakŗtŗšana iŗā aforismu veidā, ko varam uzlūkot

par sava veida treniņu arī deŗējā – iŗā, koncentrētā veidā ietvert dziļumu domu un jēgu. Latvijā aizsākās viņas interese par jogu, kas vēlāk kļuŗt par pamatnodarbi, dzīvojot Anglijā un darbojoties profesionāli. Velta Sņikere mācījuŗies Rīgas pilsētas 8. pamatskolā, Pirmajā Rīgas pilsētas ģimnazijā un studējuŗi vēsturi un filozofiju Latvijas Universitātē.

Par Veltas Sņikeres pirmo publikāciju uzlūkojama deŗejojļu kopa laikraksta *Tēvija* pielikumā *Zīle* 1941. gada 29. augustā. Pēc tam sekoja citas publikācijas. 1944. gadā atŗstājojot Latviju, Velta Sņikere literārajās aprindās jau bija pazīstama dzejniece un bijis jau sagatavots deŗeŗas krājumus, tomēr tas netika izdots. Viņa bija iepazinusi Austrumu filozofijas atŗiņas, kas daiŗradei pieŗķīra papildu dziļumu un nozīmi. 1944. gada rudenī Velta Sņikere kopā ar citiem jaunieŗiem nonāca Vācijā, vēlāk – Viņē. Un ik pa laikam latvieŗu trimdas periodikā parādījās pa kādam Veltas Sņikeres deŗeŗolim. Viņas vienaudŗis, vēlākais vēsturnieks Edgars Andersons tolaik atŗinis, ka Veltas Sņikeres deŗeŗa ir japāniski impresionistiska, dzejnieks Pēteris Ērmanis jau tolaik atŗīmējis citādo deŗeŗas izteiksmes lakonismu, bet dzejniece Veronika Strēlerte – neatdarināmo, patŗstāvīgo deŗeŗas formu. Laikrakstā *Latvju Vārdi* 1946. gada 14. decembrī lasāma Latvijas valsts himna Veltas Sņikeres angļu tulkojumā; viņa atdzejojusi Lūcijas Garūtas kantātes “Dievs, Tava zeme, deg!” Andreja Eglīŗa tekstu.

“God, Thy earth is aflame!” ar Niklāva Strunkes zīmējumiem 1948. gadā izdota Stokholmā Oskara Sakārņa izdevumā.

Kopŗ 1946. gada Velta Sņikere dzīvoja Londonā. Œeit līdzās literārai jaunradei, deŗeŗai viņa varēja pievērŗsties jogai, kas viņu ieinteresēja, jau dzīvojot Latvijā. Joga kļuva ne tikai par Veltas Sņikeres dzīves filozofiju, dzīves izjūtu, bet arī profesionālās darbības pamatu, ilgus gadus vadot gan praktiskās, jogas filozofijas nodarbības. Austrumu zināŗanu un mākslas nozīme Veltas Sņikeres dzīvē izpauŗusies arī vēl vienā jomā – deŗējā. Viņas deŗeŗas klausītāji allaŗ sajūŗminājuŗies par dzejnieces deŗeŗas lasīŗanas veidu – skanējumu papildinot ar roku un arī visa ķermeņa kustībām – mudrām. Tās dzejniece aizguva no indieŗu

deŗas kustībām, papildinot ar paŗas dzejnieces kustībām labākai deŗeŗas domas izteikŗšanai.

Jau kopŗ pirmajām publikācijām atklājas Veltas Sņikeres burvīgā, iŗaŗā, iŗā deŗeŗas forma, vārdu un domu dziļums. Œķiet, no dzejnieces strāvo rāms miers, līdzsvarotība, atturība, mazvārdība – toties ļoti precīzi tvertas atŗiņas, vārdu spēka, jēgas, plūdma apjauŗma. Veltas Sņikeres deŗeŗa sakņojas maģijas un simbola poētiskā, daŗkārt tuvinoties sirreālistiskam izteiksmes veidam, taču saglabājoj saikni ar daŗādu tautu arheotipisko un folklorisko pasaules izjūtu un tēlainību. Deŗeŗejojīem lakonisks, dvēseliski piesātināts spriegums. Deŗeŗa iekļauta kopkrājumā “Trīs autori” (kopā ar Dzintaru Sodumu un Ojāru Jēģenu), deŗeŗas krājumos “Nemitas minamais” (1961), “Piesauŗŗana” (1967), “Pietuvoties vārdiem” (2003), “Pieredze” (2010), deŗeŗas izlasē “Lietus mutes” (1991); saistoŗa ir biogrāfisku skīču un piezīmju grāmatā “Savādībiņas” (2009) un apceru un rakstu grāmatā “Gaisma un noslēpums” (2010). Veltas Sņikeres deŗeŗu iespējams lasīt angļu valodā – pirmie deŗejojī 20. gs. 60. gadu sākumā publicēti žurnālā *Zintis*, 1974. gadā izdots deŗeŗas krājums kopā ar Andreju Eglīti “No such place lasts summerlong”, tad krājums “Husks” (1999, 2019). Deŗeŗa atdzejojta vācu un zviedru valodā. Velta Sņikere atdzejojusi angļu valodā Zinaīdas Lazdas, Andreja

Eglīŗa, Vizmas Beŗŗevicas un citu deŗeŗu, angļu valodā tapuŗi latvju dainu atdzeŗeŗa; latvieŗu kultūrtelpā ar atdzeŗu ievēdusi Raineru Mariju Rilki, Āeslavu Miloŗu un citus.

2009. gadā ciklā “Latvieŗu kultūras personības” tapa reŗisores Marutas Jurjānes videofilma “Spodrā bradāŗtāja”, kuras nosaukumam izraudzīts 1943. gadā publicētais deŗeŗolis “Spodrā bradāŗtāja”. Deŗeŗu iespējams klausīties dzejnieces lasījumā Liānas Langas sakārtotumā izdotajā klausāmgrāmatā “Pietuvoties vārdiem” (2009).

Velta Sņikere kā dzejniece gadu gaitā tikpat kā nemainījās, izkopa savu stilu. Viņa nebija daudzrakŗtīŗtāja, tā vien ŗķīta, ka ikkatrs deŗeŗolis ir dzīvojis ar dzejnieci, mainījies, slīpējies. “Visu, kas notiek, cilvēks iepriekŗŗējā dzīvē pats sagatavojis,” reiz sarunā ar Anitu Roŗkalni atŗinusi dzejniece. Tagad dzejniece Velta Sņikere ir ceļā uz citu dzīvoŗanu, gaismā. Pieminēsim domās un lasīŗsim Veltas Sņikeres deŗeŗu. Jo, kā atŗinis literāŗas kritiķis Jānis Andrupis: “Te [deŗējā, deŗejojī] vārdi ir kļuŗvis par to, kas bija iesākumā, un tam ir burvju formulas rakŗsturs. Ar deŗeŗas vārdus Veltas Sņikeres pasāule ne tikai sevi izpauŗ, ar vārdus tā arī top”

*Varbūt vēl acis aizvēŗt
Uz rīta pusi?*

Es neesmu nogurusi.

Varbūt diendusas tveicē

Avotu meklēt?

Es neesmu izslāpusi.

Varbūt mījkrēŗļa klusumā

Aizdegt gaisma?

Mana gaisma nav satumsusi.

(Deŗeŗolis “Nemainība”).

Dot ādai otro dzīvi

MĀRIS BRANCIS

G. Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas mūŗzejā atvēŗta ādas apdaŗes mākslinieces Īlizanes Grīnbergas jubilejas izŗstāde “Mana otrā āda”. Mākslinieces vārdi ir tik dziļi ierakŗtīti latvieŗu kultūrā, ka ar viņu nepiecieŗams iepazīŗināt plaŗāku lasītāju loku.

Jubilāre ir tēlnieces Rasas Kalniņas-Grīnbergas meita, tādēļ, vēl neatvēŗusi acis pasaules gaismai, viņa jau bija saistīta ar mākslu. Tā viņa dzīvoja, mākslas ieskauta ik dzīves mirkli. Kad nācās izlemt savu ceļā gājumus, viņa nosprieda pievērŗties ādas apdaŗei, ko apguva Igaunijas Mākslas akadēmijā, Tallinā. Nu jau aiztecējuŗi 36 gadi, kopŗ Īlizane Grīnberga aktīvi strādā gan radot modes aksesuārus, gan pievērŗoties grāmatu iesieŗšanai, gan arī pedagoģiskai darbībai.

Œe uzreiz jāatgādina lasītājiem, ka trīs vasaras Īlizane Grīnberga ar savām prasmēm iepazīŗstināja un apmācīja grāmatu iesieŗšanu un citus darbus ādas

apstrādē 3×3 nometņu dalībniekus Gaŗeŗerā.

Vēl jāuzsver, ka Latvijas Dizaineru savienības rīkotajā konkursā modes aksesuāru kategorijā 2011., 2012. un 2013. gadā māksliniece saņēmusi “Gada balvu dizainā”. Galveno balvu tāpat viņa ieguva konkursizŗstādē “Jelgavas dominante” 2020. gadā.

Ādas apdaŗes māksliniekam ir jāievēro vairākas lietas: “Esot laikmetīgai dizainerei, man jāapvieno sevi gan mērķauditorijas pētnieks, gan radoŗš mākslinieks un perfekts amatnieks. Ādas dizains ietveŗ konstrukciju, formu, materiālitāti, virsmas apdaŗi izvēlētajā tehnikā, kompozīciju, tonālo risinājumu un pāŗi visam – funkcionālitāti”.

Gan saņemtās balvas, gan izŗstādes priekŗŗmeti – mākslas darbi pierāda, ka Īlizane Grīnberga ir apveltīta ar grodu talantu, ar izdomu, ar tik reti sastopamām īpaŗībām modes dizainā kā proporcionālitāti, laikmetīguma sa-

jūtu, ar spēju uzminēt gaumes neparedzamās kapŗīzes un untumus, nezaudējoj ne stila izjūtu, ne aizmirstot mūŗģīgās vērtības. Viņas darbi allaŗ izceļas ar vienkārŗību, ar eleganci un sieviŗķīgu ŗarmu.

Pie viena jāpieņemta, ka arī viņas darinātās rotaslietas ādā ir sievieŗu iekārotas. Dāmas labprāt valkā kā saktas, tā rokasprādzes un auskarus, kas izceļas ar modernām formām, galantu tonālo risinājumu, daŗādu ādu jūtīgu apvienojumu vienā rotā, sakārtojot ģeometriskā kompozīcijā.

Tikai labus vārdus jāvelta arīdzan jubilāres veikumam grāmatīŗŗšanā. Izŗstādē redzam pēdējoj pāŗis gadu desmitu atŗeŗŗŗkus darbus. Tie katrs ir atŗķīŗīgi – no gandrīz askētiska kompozīcijas veidojuma līdz komplikētiem intarsijas meŗģīņojumiem.

Tiesa gan, kā Īlizane Grīnberga atŗīstas, blakus izŗstāŗu darbiem māksliniece izpilda ļoti nozīmīģus pasūtījumus, kuŗus izŗstā-

dēs parasti neviens neierauga, tikai sabiedriskajos medijos parādās par tiem retas ziņas. Jubilāre, piemēram, izgatavojusi Valsts reprezentācijas dāvanas Romas pāŗvestam Franciskam - izŗstādē eksponēta “Indriķa hronikas” kopija (2018), kas iesieta kodeksa sējumā, izmantota tēlāda, pielietots karŗstspiedums utt. Tāpat viņa ir darinājuŗi viesu grāmatas un albumus mūŗu Valsts prezidentam, Nacionālajai bibliotēkai, Latvijas Okupācijas mūŗzejam, Jūģendstila mūŗzejam, Minchauzena mūŗzejam, Ventspils rakŗstnieku mājai un citiem. Pēc Rundāles pils pasūtījuma Īlizane Grīnberga, var teikt, izmargojoj greznu jo greznu dāvanu – albumu pēdējoj Bironu dzimtas pāŗstāŗim – Kurzemes princim Ernstam Johanam Bironam.

Māksliniece atŗīstas, ka “grāmatīŗŗšanu esmu mācījuŗies no igauņu un zviedru meistariem – mani interesē daŗādu tautu un laikmetu iesieŗšanas veidi, ar ku-

ŗiem interpretēt. Grāmatāi gaŗŗu pieŗķīŗ īpaŗi izvēlēts papīrs, priekŗŗlapas, bloka griezumā tonis, greznumlente un ŗķīŗklis, kā arī dieģs, ar kuŗu saŗŗu burtnīcas”.

Un tālāk viņa turpina: “Mana mīļākā tehnika ir intarsija, kuŗā varu daŗādu dzīvnieku ādas atŗķīŗīgās faktūras pakļaut vienai iecerei, veidojoj harmonisku kompozīciju. Tur satiekas tēļš ar kazu, Āuska ar vēŗŗādu vai cūkādu – tas ir mans zvēŗudāŗrs, mani dārgakmeņi”.

Un beigās visu rezumē: “Izvēloties strādāt ar tik mūŗŗenu materiālu [kāda ir āda], dodu ādai otro dzīvi jaunā veidolā”.

Aplūkojoj Jelgavas izŗstādi, jānonāķ pie visai skumja secinājuma, ka Latvijā ādas apdaŗes mākslinieki iet mazumā, jo ŗis lietīŗķās mākslas veids prasa pamatīģu aroda noslēpumu pāŗziņāŗanu. Diemŗēl roku darbs un amata prasmes pieprasa koncentrēŗanos, pacietību, bet reklāmu īpaŗnieki uzŗtāj tikai uz izklaidi, kas izskauŗ darba tikumu.

Par vēsturi, leģendām, mītiem un garantijām

Turpināts no 7. lpp.

Toties mēs esam uzvedušies tik labi, ka mums nekādu pārmetumu nav, mums tādus neizsaka. Protams, Padomju Savienība darbojās tā, lai šķeltu Baltijas valstis: Lietuva bija tā sliktā, nozagusi padomju karavīrus, pēc tam sekoja pārmetumi Igaunijai, ka viņi ir pārāk draudzīgi Anglijai, bet Latvijai pārmetumu nebija. Uzskatāms piemērs Ulmaņa un Muntera ticībai Staļinam bija ģenerāļa Loktionova vizīte Latvijā īsi pirms okupācijas. Faktiski ģenerālis pārraudzīja, vai armija ir gatava okupācijai. Munters tikās ar Loktionovu un pēc tam rakstīja, ka saruna ar ģenerāli bijusi ļoti dzīva, viņš teicis, ka lietuvieši vainīgi, jo padomju karavīri tiešām pazuduši, bet ar Latviju viss ir labi, nav nekādu pārmetumu. 14. jūnijā, pēc ģenerāļa aizbraukšanas un dažas dienas pirms okupācijas, Munters secināja, ka varbūt Lietuvai būs kādas problēmas, bet ar Latviju viss ir kārtībā, attiecības ar Padomju Savienību ir draudzīgas, un tādas tās arī būs. Šodien, protams, varam teikt, ka tā bija naīva ticība, bet tāda tā bija, turklāt ļoti dziļa.

Joprojām ir visdažādākie viedokļi par to, vai Latvijai vajadzēja pretoties un vai Ulmaņa teiktajam par palikšanu savās vietās nebija pārāk smagas sekas. Vieni uzskata, ka vajadzēja cīnīties līdz pēdējam, otri teic, ka mūs noteikti būtu iekarojuši, ka palīgā tāpat neviens nenāktu un ka karojot Latvija zaudētu vēl vairāk cilvēku. Trešie teic, ka represijās tāpat bojā gāja ļoti

daudz cilvēku, bet, ja Latvija skaļi būtu paziņojusi par okupāciju, tad pēc tam okupanti piecdesmit gadus nevarētu stāstīt, ka te bija sociālistiskā revolūcija un ka mēs paši gribējām atrasties Padomju Savienības sastāvā. Kā, jūsuprāt, var vērtēt Ulmaņa lēmumu nepretoties un klusēt par okupāciju?

Vispirms tomēr jāatzīst – tas, ka Ulmanis pieņēma lēmumu nepretoties, tāpat kā Petss Igaunijā un Smetona Lietuvā, patiešām izglāba ļoti daudz cilvēku dzīvības. Apmēram jau 9., 10. jūnijā krievi bija aprēķinājuši – ja Baltijas valstis pretosies, tad tūlīt uz Padomju Savienību tiks deportēti visi Latvijas, Igaunijas un Lietuvas armijas cilvēki, kuŗi kritīs gūstā, un tie būtu aptuveni 60-70 tūkstoši cilvēku. Šo pirmo deportāciju, kas būtu notikusi jau četrdesmitā gada vasarā, nevis pēc gada, Ulmaņa nepretošanās novērsa. Jāatceras, ka pierobežā Padomju Savienība bija sapulcinājusi aptuveni pusmiljonu savu karavīru, bet politiski lēmums ne tikai neko nedarīja, bet neko arī neteikta, tomēr izskatās citādāk. Acīmredzot nevajadzēja būt tik pakļāvīgiem katrai viņu prasībai. Pirmkārt, patiešām varēja pateikt, ka mēs noraidām visas apsūdzības par Latvijas pretpadomju plāniem. Otrkārt, pavisam mierīgi, bez histērijas, varēja paziņot, ka Latvija tiek okupēta. Varēja mudināt cilvēkus saglabāt uzticību Latvijai, tās idejai, un pateikt, ka valsts tiek okupēta. Varēja nosodīt šo okupāciju, pasakot, ka tā no

mūsu puses ir neizprovocēta, nepamatota. Noteikti nevajadzēja teikt skandalozos vārdus par to, ka mūsu valsti ienāk draudzīgās valsts karaspēks! Vajadzēja izteikt politisku protestu, visiem mūsu sūtņiem ārzemēs dot rīkojumu izteikt diplomātisku protestu pie visām valdībām, kur viņi bija akreditēti. Protams, tas it kā neko nemainītu, okupācija notiktu, bet tas ir svarīgi diplomātijā. Varbūt pat varēja dot rīkojumu izveidot valdību trimdā – tas nebūtu viegli, briti to pat varētu neļaut, tomēr varēja pretoties diplomātiski un morāli. Starp citu, mūsu lielais zinātnieks, teoloģijas un filozofijas doktors Haralds Biezais Stokholmā rakstīja, ka nosaukt okupantus par draudzīgās valsts karaspēku – tā ir latviešu tautas pazemošana. Galu galā Ulmanis varēja arī neko nedarīt, bet viņš tomēr iecēla Kirchenšteinu par valdības vadītāju. Latviešu vēsturnieks, profesors un trimdnieks Edgars Dunsdorfs savulaik rakstīja – kad Ulmanis tikās ar Richardu Valdesu (Bērziņu), kuŗš 19. jūnijā bija LETA direktors, viņš teicis, ka visas krievu prasības jāizpilda pēc iespējas ātrāk. Dunsdorfs to komentēja, ka dažreiz arī valsts prezidentam ir kalpa komplekss.

Varbūt bija pareizi tas, ka Ulmanis nepretojās militāri, jo tā būtu liela asinsizliešana. Tas, ka Ulmanis nepretojās diplomātiski, politiski, morāli, pelna zināmu nosodījumu. Jā, tas pelna arī zināmu līdzjutību, jo, nedod Dievs, kādam nonākt tādā stāvoklī, kā

dā nonāca Ulmanis. Viņš bija valsts diktators, viss bija atkarīgs no viņa, nebija ne parlamenta, ne brīvas preses. Ulmanis bija uzņēmies visu atbildību, un tā izrādījās viņam par smagu.

Šodien, vērtējot notikumus Eiropā pirms Otrā pasaules kara un kara sākumu, Latvijas okupāciju, protams, var labāk saprast, kāpēc tā notika. Un ir viegli spriest par kļūdām. Tomēr joprojām jāautā – vai tiešām neviens nesaprata, ar ko tas beigsies, vai tiešām katrā Eiropas valsts domāju, ka viņus neskaris Vācijā un Padomju Savienībā notiekošais?

Latvija bija neliela un miermīlīga valsts, mums ne pret vienu citu valsti nebija nekādu naidīgu nolūku. Ko lai tāda neliela valsts dara?! Mēs ticējām līgumiem. 1939. gadā mums bija divi ļoti nozīmīgi līgumi: neuzbrukšanas līgums ar Padomju Savienību, kas tika parakstīts trīsdesmit otrajā gadā, un trīsdesmit devītajā gadā Latvija tādus līgumus parakstīja ar Vāciju. Tautā, starp citu, gan tādas īpašas ticības tam nebija, pēc līguma parakstīšanas ar Hitleru populāra bija anekdote, ka tagad Hitleris gan var būt mierīgs, Latvija viņam neuzbruks. Anglijai un Francijai bija savas problēmas un par mums tās domāja maz, mūsu liktenis viņus ļoti neinteresēja, viņi domāja par savu izdzīvošanu. Latvijas sabiedrībā gan trīsdesmito gadu beigās bažas par valsts neatkarību auga, bet valdība izvēlējās politiku visus mierināt, teikt, ka viss ir labi.

Jāatceras arī tas, ka Ulmaņa laikā bija neapstrastā vadoņa kults, šodien to pat grūti iedomāties. Ulmanis bija vadonis, zemes saimnieks, kuŗš visu paredzēs, visu novērsīs, un nevienam par to nav jāuztraucas. Tas diktatoru kults ir tas ļaunākais, ka tie mazina modrību tautā, jo vadonis zina visu un visu izdarīs. Jā, Latvija bija Ulmaņa kults.

Sabiedrotie ilgi ticēja Hitleram, bet, kad viņš trīsdesmit deviņajā martā iekaroja Čehiju, kuŗa nebija vācu zeme (parasti viņš teica, ka rūpējās par tām zemēm, kuŗas ir vācu minoritāte), atausa vēlīna apziņa, ka ar Hitleru sadzīvot nevarēs, acimredzot būs jākaŗo.

Domāju, ka tagad uzbrukums Ukrainai, briesmīgais kaŗš daudziem atveŗ acis. Vēl ne visiem, bet ļoti daudziem. Mani biedē iespējamā Trampa uzvara vēlēšanās ASV, jo viņam tiešām ir simpātijas pret diktatūrām un arī pret Putinu. Tas, kas mums, nelielai valstij bīstamā ģeopolitiskā telpā vispār var būt glābiņš, ir NATO, ir ES, un tas ir augstu jāvērtē.

Dzelzs garantijas acimredzot neviens nevar dot, vienīgā garantija var būt tā, ka mēs paši pretosimies. Arī garīgi.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

NIKOLAJS LEČMANIS

Dzīvība ir skaista un skarbā dzīve ir skaista! Pa šo pasauli esmu staigājis jau sešdesmit vienu gadu un tas nav tik maz. Uz šī ceļa uzgāju Madlienā 1904. gada februārī un patlaban esmu nokļuvis līdz Eutinai Vācijā. Iets likumu likumiem, pa daudziem sānceljiem, pa taciņām, ielām un kaŗa ceļiem, bet vienmēr tālāk. Bērības ceļi vijās pa tēva mājām Ķeipenes pagasta Ērgļu mājās, kas stāvēja kalnā un no tā pāri mežam varēja redzēt Madlienas baznīcas torni, bet skolu, kur ieguvu pirmās grāmatu zināšanas, gan nevarēja redzēt. Patiesībā es vispirms iemācījos reizes rēķinu, un ne vien līdz simtam, bet arī vairākus lielākus reizinājumus, piemēram, divpadsmit reiz divpadsmit un citus. To man iemācīja gaŗajos rudens un ziemas vakaros tēvatēvs kā dzeju pantīņus. Ābeci mācījos trīs četrus gadus vēlāk.

Mācījies esmu līdz šodienai. Četrus gadus izsēdēju solus Rīgas Valsts tehnikumā Ķīmijas nodaļā, bet pēc tam nobeidzu krietnu skaitu dažādu militāru kursu, ieskaitot Kaŗa skolu. Man tuva bija kļuvusi Rīga, un tādēļ dienesta vietu izvēlējās Rīgas

garnizonā. Tur sabiju līdz mūsu armijas likvidēšanai. Kā politiski neuzticamu Latvijas okupanti mani atvaļināja, un tā bija laime, jo paglābos no Litenes šausmu dienām. Pazudu laukos, un tur bija ne vien labāks gaiss, bet arī drošāks, sevišķi tādēļ, ka izvēlējos Zemgali. Tad sekoja partizānu gaitas, bet pēc tam bija jānostaigā krietns kaŗa ceļa gabals, kas izbeidzās Cedelghemā, Beļģijā.

Atgriezīšos vēl pie bērības dienām. Man toreiz bija divarpus gadu, kad krievu soda ekspedīcijas izrēķinājās ar 1905. gada revolucionāriem Madlienas apkārtnē. Atmiņā iespiedušās divas baigas ainas. Atceros un acu priekšā vienmēr rādās ainava, kur vakara tumsā deg krievu dedzinātās saimniecības ēkas Madlienas nomalē, kur cilvēku satraukums ir milzīgs. Otrā ainava no tā paša laika ir tāda, kur redzu pa ceļu gar tēva veikalu vestus divus latviešu jaunekļus. Vedēji divi krievu jātnieki zilos formas tērpos ar sarkanloka cepurēm

un sarkaniem lamposiem. šautenēm aiz muguras, bet labajā pusē gaisā slien gaŗi duŗamie piķi. Notvertie latviešu jaunekļi basām kājām un cilpām ap kaklu, kuŗu otrs gals piestiprināts pie jātnieku sedliem. Pēc šiem notikumiem no atmiņas ir izgaisuši vairāki gaŗi, bet šis ainas

ir kā čulājošu vāšu pēdas palikušas. Un tā nu noticis, ka neesmu ticis valā no sajūtām, ka krievi vienmēr sev līdz nes cilpas mūsu tautas žņaugšanai. Šis atmiņas ir ietekmējušas visu manu dzīvi un darbu, vēl tagad politiskā bēgļa gaitās.

Dzejoļus rakstīt, protams, sāku jau pamatskolā, jo kuŗš to nav darījis. Turpināju tehnikumā, un tie parādījās "Saturnā", mūsu skolas žurnālā, ko vadīja tagadējais izdevējs Helmārs Rudzītis. Vēlāk, ja nemaldos, ar 1924. g. manus dzejoļus sāka iespiest *Latvijas Sargs*, *Kadets* un *Latvijas Kareivis*, kam uzrakstīju arī pa rakstam.

Rakstīt atsāku gūstā dienās, kad sarakstīju arī mazu grāmatiņu "Kaŗavīra nenosūtītās vēstules", ko gan izdeva bez korektūras lielās izceļošanas steigā. Krietni daudz rakstīt sānāca Valkas nometnē pie Nirnbergas, kur vadīju Leona Rumaņa izdotās *Dienas Ziņas*, kas bija viens no D. P. laika lielā-

kajiem stencilētajiem dienas izdevumiem, bieži 36 un pat 40 lapušu biezs. Nu jau apritējuši astoņi gaŗi, kopš darbojos par Latvijas Vācijā redaktoru un apgāda vadītāju. Jāraksta par politiku, komentāri, par dzīvi mūsu okupētajā valstī, recenzijas utt., lai pateiktu to, ko gribas pateikt un lai laikrakstam būtu vajadzīgie raksti. Tā sanāk, ka katram laikraksta numuram jāuzraksta vairāki nekā tūkstoši rindu, un tas nozīmē krietnu darba slodzi. Tā tas ilgst jau astoņus gadus no nedēļas nedēļā. Pagājušajos gados uzrakstījis pa dzejolim, un pirms pāris gadiem laimējās tos izdot krājumā "Zvaigzne logā". Rodas pa jaunam dzejolim, bet vienmēr ir sajūta, ka daru par maz, ka otram dzeju krājumam vajadzētu tapt ātrāk, bet avīznieka darbs visiem literātiem ir samazinājies daiļdarbu rašanos.

Varu atzīties, ka ceru uzrakstīt vismaz daļu iecerētā, laimēt lielo laimestu loterijā un palīdzēt noraut mūsu tautai aplikto cilpu. Cik no tā veikšu, to noteiks Dievs.

No grāmatas "Pašportreti", sastādījis Teodors Zeltiņš. Grāmatu Draugs, 1965.

JURIS ULMANIS,
zemessargs, profesors

Kaņam Ukrainā ievēloties jau gandrīz gadu, Eiropas sabiedrības pagurums no asiņainā konfliktā ir viegli pamanīt. Ziņu pārraidēs informācija par notikumiem frontē izskan krietni retāk nekā pavasarī, un arī ikdienas sarunās pārsvarā ir tēmas par dzīves dārdzību. Miljoniem cilvēku visā Eirāzijā būtu neizsakāmi laimīgi, ja karš beigtos jau šodien un dzīve atgrieztos vecajās sliedēs. Par to sapņo arī ukraiņi. Taču prāts saka, ka tas viss tik ātri nebeigsies. Un ja eiropiešiem, arī latviešiem, tas vēl kādu laiku nozīmēs lielākus rēķinus un dārgāku pārtiku, tad ukraiņiem kara ievilkšanās ir dzīve bez pajumtes, bez elektrības, bez ūdensapgādes, bez siltuma un pat bez silta ēdiena. Un ar nemītīgiem draudiem dzīvībai.

Novembra nogalē kārtējo reizi apmeklējot Ukrainu un redzot varonīgās tautas ciešanas, mani vēl vairāk nostiprinājusies pārliecība, ka arī mēs nedrīkstam padoties. Mums ir vienoti jāpārcieš šis grūtais laiks un visiem spēkiem jāpalīdz ukraiņiem uzvarēt netaisnīgajā karā. Ja mēs to nespēsim, ja pieļausim Ukrainas iznīcināšanu, tad visu atlikušo dzīvi nespēsim ieskatīties izdzīvojušo ukraiņu bēgļu acīs. Vismaz es noteikti nespēšu.

Nesenākajā braucienā uz Ukrainu bijām četri vīri – trīs zemessargi un viens no profesionālā dienesta. Mašīnā un mikroautobusā vedām generatorus, siltas drēbes, zābakus, dronus, adītus cimdsus un zeķes, gaļas konservus. Aktīvi padarbojā-

mies Ukrainas austrumos, atbrīvotajās teritorijās.

Krievi ir tā kā siseņu bars – atnāk, noēd visu un iet uz nākamo vietu. Visur, kur viņi pabijuši, ir izpostīts un izzagts. Vietējie iedzīvotāji patiesi priecējas,

ka okupantu te vairs nav. Tomēr nav arī elektrības un ūdensapgādes. Avārijas dienesti steidz novērst postījumus, taču cilvēku un tehnikas trūkst, tādēļ atjaunošana nerit tik ātri, kā gribētos. Visā valstī tiek laboti ceļi, tilti, kabeli, mājas, ēkas. Valsts austrumos ceļmalas pilnas ar sašautu krievu tehniku, un ik pēc 100 metriem ir zīmes ar uzrakstu "STOP! Mīnas". Tūkstošiem hektaru platībā nav nokulta kukurūza un novāktas saulespuķes, jo lauki ir mīnēti. Tas nozīmē, ka šajos rajonos vēl desmitiem gadu nebūs droši staigāt pa ceļmalām, mežiem un apstrādāt laukus. Arī pēc kara daudzus gadus ies bojā cilvēki, kas uzkāps uz mīnām. Tādu "dāvanu" Ukrainai sagādājis Krievija.

Limanas pilsētā palikuši tikai daži desmiti iedzīvotāju no div-

desmit tūkstošiem. Pārsvarā šeit redzami ukraiņu kaņavīri, kuņi drupās iekārtojuši atpūtas vietas, lai atvilktu elpu un dotos atpakaļ uz frontes pirmo līniju. Tikāmie ar kaņavīriem, nodevām siltās drēbes, par ko viņi bija ļoti pateicīgi. Taču kaņavīri lūdza viņus nebūvēt. Katra publiskai apskatei izlikta fotogrāfija šajā karā var kļūt par norādi ienaidnieka artilēriem, kuņi varētu atpazīt vietu un turp raidīt lādījumus.

Pamestajā pilsētā redzamas nopostītas ēkas un gaužām nepievilcīgas ainas. Vietējie, bez saimniekiem palikušie suņi pārtiek no nogalināto krievu kaņavīru miesas. Kremļa armija savus kritušos nesavāc, bet gan atstāj uz lauka satrūvēt. Viņi negrib sūtīt kritušos tuviniekiem, lai mājās palikušajiem būtu grūtāk apjaust zaudējumu apmērus. Ar krievu liķu savākšanu nodarbojas ukraiņi. Viņi paņēma DNS paraugus, uzskaita kritušos un apmaina mirstīgās atliekas pret kritušajiem Ukrainas kaņavīriem. Parasti apmaiņa notiek attiecībā trīs ukraiņi pret vienu krievu, jo "krievi nemirstot". Šādā veidā ukraiņi arī vāc statistiku par Krievijas puses kritušajiem. Taču kamēr liķi nav savākti, suņiem ir pārtika.

Ukrainas Nacionālās gvardes kaņavīri izveidojuši loģistikas centru, kuņā uzglabā, šķiro un izdala vienībām un kaņā cietušajām ģimenēm Latvijā saziedotās mantas. Viņi ar lepnumu pārvietoja Latvijas militārajās formās, un vietējie viņus atpazīst pēc šīm formām. Var novērot, ka kontrolpostēnos un pat tiekoties ar vienībām ierakumos viņus sveicina un draudzīgi apsmej kā puslatviešus, ar ko viņi paši lepojas. Un šādi viņi darbo-

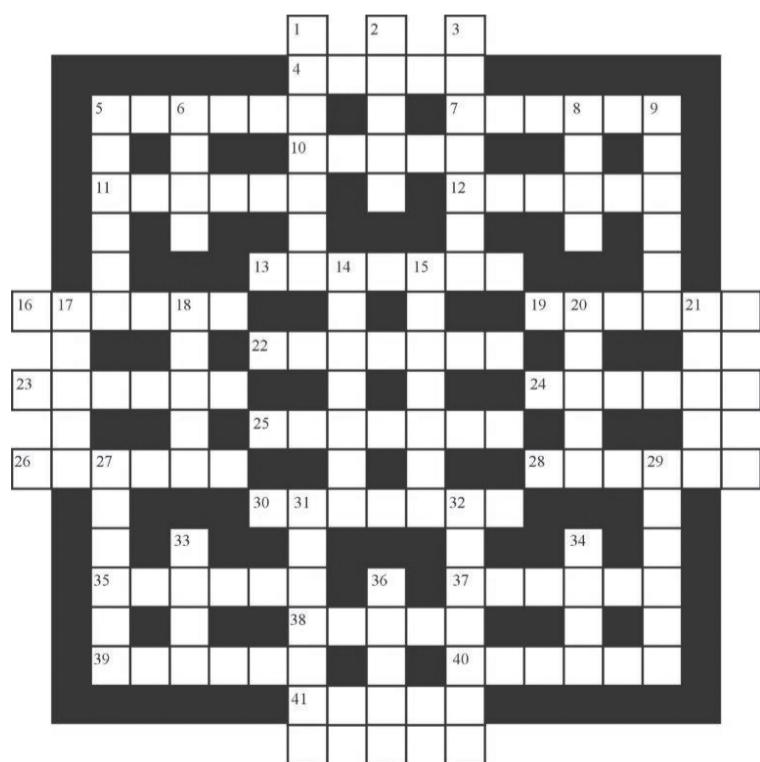
jas jau kopš 2014. gada. Kad ieradāmie, uzreiz tikām pielikti pie darba, lai palīdzētu piekraut kārtējo automašīnu un nogādātu uz frontes līniju kaņavīriem siltās jakas, zābakus, cimdsus un mugursomas. Pat vienā kaujā apģērbs var tikt saplēsts, apdegt vai pazust dubļos. Tādēļ papildināt krājumus un sūtīt no Latvijas ir nepieciešams katru dienu, nevis vienreiz noziedot un uzskatīt, ka darbs padarīts. Šobrīd vairāk nepieciešams tieši atbalsts frontes pirmajās līnijās esošajiem. Visvairāk trūkst kaņavīru ekipējuma, un ir svarīgi to sarūpēt pēc iespējas ātrāk. Ja kaņā tiks zaudēti, nekam citam Ukrainā vairs nebūs nozīmes.

Civiliedzīvotājiem ir grūti, bet viņi paši sev sagādā siltumu, izmantojot sagrautajās ēkās atrodamos materiālus. Ar pārtikas atbalstu no Ukrainas valdības puses neesot problēmu. Ukrainas veikalos visu var nopirkt, tikai ir augstas cenas dažām visvairāk nepieciešamajām lietām. Tādēļ, ja ir vēlme atbalstīt, tad vislabāk sūtīt generatorus, apģērbu un cits grūtāk iegūstamas lietas. Šeit cilvēki nesapņo par jaunāko iPhone modeli Ziemeļsvētkos, bet par vilnas zeķēm, segu vai pajumti. Ar ūdeni Ukrainā gan nav problēmu. Tas ir katrā akā, un tukšās ūdens pudeles var dabūt uz katra stūra.

Atgriežoties mājās un prātā pārcilājot redzēto, man ir pilnīgi skaidrs, ka Ukrainu nedrīkst atstāt novārtā. Mēs nedrīkstam nogurt, un nedrīkstam atslābt! Okupanti tieši to arī grib un ar to rēķinās – ka mēs nogursim un beigsim palīdzēt. Bet mēs nenogursim, jo no savas pagātnes zinām, ko nozīmē nonākšana Krievijas ķetnās.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Horizontāli: 4. Gaidas, alkas. 5. Cepumu veids. 7. Neaktīvs. 10. Galvas daļa. 11. Kukaiņēdājs augs. 12. Garšviela. 13. Mūzjaļš siltzemju skuju koks. 16. Lašveidīgo kārtas zivis. 19. Apģērba gabals. 22. Iesala cukurs. 23. Dzēriens no raudzēta ķēves pie-

na. 24. Panākumi. 25. Mets, skice. 26. Kaislīga jūsma. 28. Virieša vārds (novembrī). 30. Nokritis, vēja nolauzts koks. 35. Rudens puķe. 37. Rožu dzimtas puskrūms. 38. Ciets silicītiezis. 39. Iepriekšējs maksājums. 40. Suņu šķirne. 41. Šķidrums patoloģis-

ka uzkrāšanās audos.

Vertikāli: 1. Pēkšņi, negaidīti. 2. Cietais kurināmais. 3. Viedoklis. 5. Maizes klaipa ārējā kārtā. 6. Pile. 8. Mūzjaļš skuju koki vai krūmi. 9. Spēcīgs, varens. 14. Plekstu dzimtas zivis. 15. Juteklība. 17. Zodiaka zvaigznājs. 18. Vitolu dzimtas koki. 20. Iecere. 21. Dabiskas ūdenstilpes. 27. Nakteņu dzimtas augs, kas satur nikotīnu. 29. Gadalaiks. 31. Sausi augļi. 32. Neveiksmes. 33. Strauja. 34. Maz sastopams. 36. Paliels dzeramais trauks.

Krustvārdu Nr. 48 miklas atrisinājums

Horizontāli: 5. Skābeklis. 8. Karakali. 11. Frakcija. 13. Sirds. 14. Šalate. 15. Salons. 16. Strutas. 19. Šautra. 21. Kajīte. 22. Basma. 23. Tinis. 29. Kabači. 30. Azarts. 31. Ainavas. 32. Kurmis. 34. Patika. 35. Ausis. 37. Pienenes. 38. Interese. 39. Tomogrāfs.

Vertikāli: 1. Aslape. 2. Kālis. 3. Blefs. 4. Oskars. 6. Talants. 7. Acālīja. 9. Alatas. 10. Trauma. 12. Jonīti. 17. Termosi. 18. Aptieka. 20. Asari. 21. Kriķi. 24. Batuti. 25. Salmene. 26. Trans. 27. Faktori. 28. Stikls. 33. Sonāte. 34. Patoss. 35. Astma. 36. Sijāt.

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtīniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
Konta nr.: LV80UNLA0050016243516
ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu,
uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsit Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju

Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011,
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv,
tāl.: +371 67326761 vai +371 29439423

IN MEMORIAM

JĀNIS EICHMANIS

(1942. gada 15. VIII – 2022. gada 23. XII)

Mūžībā devies bijušais Latvijas vēstnieks Jānis Eichmanis

Latvijas Ārlietu ministrija izsaka visdziļāko līdzjutību ilggadējā kolēģa piederīgajiem un draugiem. "Skumju brīdī domās esam kopā ar viņiem. Mūsu atmiņās Jānis Eichmanis paliks kā erudīts diplomāts, ļoti atsaucīgs un sirsnīgs kolēģis. Lai gaišs Mūžības ceļš!"

Jānis Eichmanis dzimis Rīgā 1942. gada 15. augustā, bet kaņš un dzīves gaitas viņu aizveda uz Kanadu. Viņš studēja Toronto Universitātē, Gvelfas Universitātē Kanādā, kā arī Londonas Ekonomikas un Politikas zinātnes skolā.

Darbu ārlietu dienestā Jānis Eichmanis uzsāka 1993. gadā, vadot Amerikas departamentu Latvijas Ārlietu ministrijā. Pildījis Valsts prezidenta Gunta Ulmaņa Kancelejas vadītāja ārlietu padomnieka, gan Latvijas vēstniecības ASV vadītāja vietnieka pienākumus. Daudzus gadus bijis ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks – Grieķijas Republikā (2004–2007), Spānijas Karalistē (2011–2015), uzņemoties arī nerezidējošā vēstnieka pienākumus Kipras Republikā,

Foto: Dzidra Šmita

Bosnijā un Hercegovinā, Andoras Firstistē.

Bijis asociētais pētnieks Latvijas Ārpolitiskās institūtā.

Nozīmīga un izaicinājumiem piepildīta bija vēstnieka kaden- ce Ziemeļatlantijas līguma orga-

nizācijā (NATO) no 2006. gada līdz 2011. gadam.

Arī aizejot pelnītā atpūtā, Jānis Eichmanis turpināja būt aktīvs – šogad piedaloties analītiskā pārskata "Latvijas un Īgauj- nijas sadarbība: jauns pagriez-

na punkts?" sagatavošanā, kā arī nododot savu pieredzi jaunajai diplomātu paaudzei. Apbalvots ar II šķiras Viestura ordeni un II šķiras Atzinības krustu.

Godinot ilggadēju, pašai- dzīgu darbu ārlietu dienestā un neatsveramu ieguldījumu Latvi- jas Republikas interešu un de- mokratisko vērtību aizstāvībā, ārlietu ministrs Edgars Rinkē- vičs iedibināja jaunu tradīciju – pasniegt balvu par mūža iegul- dījumu Latvijas ārpolitikā. 2022. gadā apbalvojums tika piešķirts vēstniekam Jānim Eichmanim. Ārlietu ministrijas balvu – sud- raba grāmatzīmi ar gravējumiem vēstniekam pasniedza 2022. gada 21. decembrī.

Ipašas pieminēšanas vērtā ir arī Jāņa Eichmaņa ciešā sadarbība ar Amerikas latviešu poli- tiskajiem darbiniekiem, kā Il- māru Bregmani, Jāni Kukaini u.c. Latvijai tik nozīmīgajā lai- kā, gatavojoties uzņemšanai NATO.

Laika saimes vārdā izsakām visdziļāko līdzjutību visiem, kam pietrūks krietnā latvieša Jāņa Eichmaņa.

IVARS MIČULIS

(1937. g. 18. IV – 2022. g. 11. XII)

Dienvidkalifornijas latviešu biedrības ilggadējais priekšnieks Ivars Mičulis Aizsaulē

Viņš bija cilvēks ar lielu enerģiju, cieņu un mīlestību pret Latviju, latviešu tautu, valodu un kultūru, neatlaidīgi visu mūžu darbojies Latvijas labā, veicinot latviešu sabiedrisko darbību, latvisko izglītību un latviešu tautas iespējas nākotnē.

Vairāk nekā 20 gadu I. Mičulis bija Dienvidkalifornijas Latviešu biedrības priekšnieks. Ar neatlaidību, enerģiju un šarmu viņš panāca, ka Dienvidkalifornijas latviešu sabiedriskā darbība pēdējos divdesmit gados bijusi īpaši rosīga, tā neapsīka pat pandēmijas laikā. Latvieši pulcējās sarīkojumos, bija infomēti, un jauniebraucēji tika aicināti iesaistīties latviešu sabiedrībā.

Ivars Mičulis jau no agras jaunības bija aktīvs ārzemju latviešu sabiedrībā, darbojās Dienvidkalifornijas latviešu tautasdeju kopā "Pērkonītis", dziedāja jauktajā kori, bija Losandželosas latviešu vīru kora "Uzdziēsim, brāļi!" dalībnieks, pārstāvēja latviešu sabiedrību baltiešu un skandināvu saietos, informējot cittautes par Latvijas vēsturi un notikumiem mūsdienās.

Ivars Mičulis allaž bijis piemērs un paraugs citiem, viņa pašai- dzīgais darbs, veikts bez jebkādas atlīdzības, ir daudzkārtīgi atmaksājies un nesis augļus – Dienvidkalifornijas latviešu biedrība daudziem latviešiem kļuva par

paspārni, savdabīgu saliņu, kur smēltes spēkus, kopt savas tradīcijas un runāt dzimtajā valodā.

Ivars Mičulis dzimis Rīgā skolotāju Elizas (dz. Knēziņa) un Vladislava Mičuļa ģimenē. Tēvs bija arī Rēzeknes aprinča tautskolas inspektors un Viļānu pilsētas galva. Ģimenē bija četri bērni – trīs brāļi un māsa. Vecākais brālis Valdis Mičulis miris 2015. gadā ASV, jaunākais brālis Jānis Mičulis dienēja ASV bruņotajos spēkos un krita karā Vietnamā 1968. gadā. Ivara Mičuļa māsa, operdziedātāja Melita Mičule dzīvo Vācijā.

Mičuļu ģimene dzīvoja Viļānos līdz 1944. gadam, kad devās bēgļu gaitās – vispirms uz Čehoslova-

kiju, pēc tam uz Vāciju, kur uzturējās vairākās pārvietoto personu nometnēs – Mērbekā (*Meerbeck*), Zengvardā, (*Sengwarden*) un Omštedē (*Ohmstede*).

No Vācijas 1950. gadā ģimene devās uz ASV. Viņu pirmā mītnes vieta ASV bija Detroita Mičiganas pavalstī. Tur Ivars Mičulis uzauga un ieguva izglītību, 1955. gadā viņš absolvēja *Pershing High School* un uzsāka studijas *Wayne State University*. Uz laiku viņš mācības pārtrauca, aizbrauca uz Losandželosu, Dienvidkalifornijā, un apprecējās ar latvieti Noru Ābeli – Eleonores Ābeles vecāko meitu. Nora Mičule daudzus gadus bija Losandželosas latviešu skolas pārzine un vēl arvien ir skolotāja. Ģimenē piedzima meitas Daila un Benita.

Losandželosā Ivars Mičulis aktīvi iesaistījās latviešu sabiedriskajā dzīvē – bija Losandželosas latviešu nama pārvaldes priekšnieks, Dienvidkalifornijas latviešu biedrības valdes loceklis, kopš 1999. gada biedrības priekšnieks. Viņš bijis Amerikas Latviešu apvienības (ALA) vicepriekšsēdis, Amerikas Baltiešu brīvības līgas (BAFL) vicepriekšsēdis, rīkojis 3x3 nometnes.

Noras un Ivara Mičuļu meitas Daila Dzintara (dzīvo Toronto, Kanādā) un Benita Trapse (dzīvo Dienvidkalifornijas pilsētā *Thou-*

sand Oaks, ir skolotāja Losandželosas latviešu skolā) mācījušās ASV rietumkrasta Latviešu izglītības centra vasaras vidusskolā *Kursa*, Minsteres latviešu ģimnazijā un Rietummičiganas universitātes latviešu valodas kursos.

Ivars Mičulis pirms vairāk nekā 20 gadiem apprecējās ar diriģenti Lauru Rokpelnī. Viņi 1997. gadā nodibināja Losandželosas latviešu vīru kori "Uzdziēsim, brāļi!", kas ātri ieguva ievēribu. Vīru korim bijuši koncerti daudzās ASV pilsētās un Kanādā, kā arī Latvijā.

Latvijas Valsts prezidents Egils Levits un Ordeņu kapituls 2021. gada 22. oktobrī nolēma par sevišķiem nopelniem Latvijas valsts labā apbalvot Ivaru Mičuli ar Triju Zvaigžņu ordeni un piešķirt Triju Zvaigžņu ordeņa kavaliera titulu. Ivars Mičulis ļoti vēlējas viņam piešķirto Latvijas valsts apbalvojumu saņemt Latvijā, bet braucienā atcēla veselības pasliktināšanās dēļ. Triju zvaigžņu ordeni Ivars Mičulis saņēma, būdams ļoti slim. Latvijas goda konsuls Dienvidkalifornijā Juris Buņķis to ielika Ivaram Mičulim rokā dienu pirms viņa nāves. Latviešu sabiedrībai ir vēltīti ilgi nesavtīga darba gadi. Ivars Mičulis ar Latviju sirdi dzīvoja un strādāja, ar Latvijas trim zvaigznēm rokās devās Mūžībā...

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:
● 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
SĒRU ĻUDINĀJUMS:
● **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tāl. (redakcija) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSĀ:

Brīvās Latvijas digitālo versiju varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privāto sludinājumu** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SPORTS SPORTS SPORTS

KANADĀ NOTIEKOŠĀJĀ PASAULES JUNIORU HOKEJA ČEMPIONĀTĀ SESTDIEN NOSLĒDZĀS APAKŠGRUPU TURNĪRS

Pirmdien ceļazīmes uz pusfināliem tiks dalītas Somijas un Zviedrijas, Čehijas un Šveices, ASV un Vācijas, kā arī Kana das un Slovākijas duelos. Pusfinalā pāri tiks sadalīti pēc tā, kā komandas bija izsētas, noslēdzoties apakšgrupu turnīram.

Rezultatīvu spēli sestdien turpināja demonstrēt k anadišu talants Konors Bedārs, kurš mača pirmajās 12 minūtēs atzīmējās ar trīs rezultatīvām pie spēlēm un asistēja arī komandas piektajos vārtos. Kanadieši A apakšgrupas dueli ar rezultātu 5:1 (3:1, 0:0, 2:0) uzvarēja vien audžus no Zviedrijas.

Bedārs šajās meistarsacīkstēs izcēlies ar sešiem vārtiem un 12 rezultatīvām pie spēlēm, bet kopumā junioru čempionātos viņam ir 31 punkts, tikpat, cik otram rekordistam, viņa slavenajam tautietim Ērikam Lindrosam.

Otrā A apakšgrupas spēlē Čehija ar rezultātu 8:1 (2:0, 3:1, 3:0) sagrāva Vāciju. Ar diviem gūtiem vārtiem un rezultatīvu pie spēli uzvarētāju rindās atzīmējās Jaroslavs Hmelārzs.

B apakšgrupā ASV ar rezultātu 6:2 (1:1, 3:1, 2:0) guva virsroku pār Somiju un nodrošināja pirmo vietu grupā. Četros no sešiem uzvarētāju vārtiem piedalījās Džimijš Snagerads, kurš iekrāja 1+3.

Vēl šajā apakšgrupā šveicieši ar rezultātu 4:3 (0:1, 1:2, 2:0, 0:0, 1:0) pēcspēles metienu sērijā pārspēja slovākus. Pēc Servāca Petrovska diviem gūtajiem vārtiem slovāki bija ieguvuši vadību ar 3:1, bet izlaida to no rokām. Pēcspēles metienos šveiciešiem uzvaru nodrošināja Rodvins Doničo.

A apakšgrupā pēc četrām spēlēm desmit punkti bija Čehijai, deviņi Kanadai, astoņi Zviedrijai, trīs Vācijai, bet viens – Austrijai. B apakšgrupā ar deviņiem punktiem uzvarēja ASV, pa septiņiem nopelnīja Somija un Slovākija, sešus guva Šveice, bet pie viena tika Latvija. Četras labākās no piecām grupas komandām iekļuva ceturtdaļfinalā, bet piektās vietas ieņē mās vienības-Latvija un Austrija, cīnīsies par palikšanu spēcīgāko divīzijā, no kuras izkritīs vājākā komanda.

Latvijas U-20 hokeja izlase pirmdien Kanadā pirmajā mačā par palikšanu pasaules čempionāta elites divīzijā ar 5:2 (1:2, 1:0, 3:0) uzvarēja Austriju.

Sērijā līdz divām uzvarām Latvija tādējādi izvirzījusies vadībā ar 1–0. Nākamais mačs starp abām komandām būs trešdien. Latvijas izlases labā divus vārtus šajā cīņā guva Emīls Veckaktiņš, bet pa reizei atzīmējās Dans Ločmelis, Sandis Vilmanis un Bogdans Hodass.

Kaut arī rezultāts to īsti neatpoguļo, šis mačs Latvijai bija sarežģīts. Pirmajā trešdaļā austrieši divreiz izvirzījās vadi-

bā, pārtraukumā dodoties ar 2:1 vadību. Austrijas komanda spēlēja disciplinētu hokeju, kamēr latviešiem ar to bija grūtības – otrajā periodā bija divi noraidījumi pret pretinieku nevienu. Latvijai bija problēmas ar vārtu gūšanas momentu izveidošanu, taču otrās trešdaļas izskaņā beidzot izdevās radīt spiedienu pie austriešu vārtiem. Tas vainagojās panākumiem – pēc teicamas Anri Ravinska piespēles uz vārtu priekšu piesteidzās Veckaktiņš, kurš 38. minūtē panāca 2:2. Trešā trešdaļa aizritēja Latvijas hokejistu zīmē, viņi neļāva austriešiem pat traucēt sava vārtsarga Patrika Bērziņa modribu. 49. minūtē latvieši likumsakarīgi izvirzījās vadībā, jo Rihards Simanovičs lieliski atrada Veckaktiņu, viņam gūstot savus otrs vārtus spēlē. Turpinājumā Austrija pamanījās nopelnīt lielo mazākumu, kas Latvijai vairākumā ļāva spēlēt piecas minūtes, un pa to laiku tika gūti vēl vieni vārti – Vilmanis 52. minūtē izpildīja metienu no distances un panāca divu vārtu pārsvaru. Spēles izskaņā šaubas par uzvarētāju nebija, un Hodass vēl beigās raidīja ripu tukšos austriešu vārtos.

ZEMGUS GIRGENSONA VĀRTI

Latvijas hokejists Zemgus Girgensons svētdien skaistā manierē guva vārtus, taču tie neglāba Bufalo "Sabres" no zaudējuma Nacionālās hokeja līgas (NHL) spēlē izbraukumā ar rezultātu 1:3 Otavas "Senators". Līdz ar šo zaudējumu pārtrūka "Sabres" sešu uzvaru sērija.

Girgensons mača 27. minūtē pēc teicamas Matiasa Sāmuēlsona piespēles izgāja viens pret vārtsargu, un latvietis apspēlēja Antonu Forsbergu, gūstot savus ceturto vārtus šajā sezonā. Kopumā viņā kontā šosezon desmit rezultatīvitātes punkti 34 spēlēs.

PORZIŅĪMĀ PIEKTĀ UZVARĀ PĒC KĀRTAS

Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) vienības Vašingtonas "Wizards" basketbolisti, starp kuriem bija arī Kristaps Porziņģis, mačā pret Milvoki "Bucks" laukumā devās ar domu, ka noteikti jāgūst panākums, sarunā ar žurnālistiem atklāja pats Porziņģis. Jau ziņots, ka svētdien "Wizards" viesos ar rezultātu 118:95 (34:17, 34:33, 20:20, 30:25) pārspēja "Bucks", izcīnot piekto uzvaru pēc kārtas. "Laukumā devāmies ar domu, ka mums ir jāuzvar šī spēle," pēc mača teica Porziņģis. "Joprojām nespēja Bredlijs [Bils], tāpēc nevaram vairāk zaudēt. Domāju, ka tagad esam atraduši savu ritmu. Nevaru sagaidīt, kad Bredlijs būs atpakaļ, jo tad varēsim spēlēt ar pilnu spēku." Lai gan tagad Vašingtonas vienība ir uzvarējusi piecos mačos pēc kārtas, pirms tam tika piedzīvota desmit neveiksmju sērija. Porziņģis izcēla, ka arī tad "Wizards" basketbolisti laukumā spējuši parādīt atzīstamu sniegumu. "Pat tad, kad zaudējam desmit spēlēs

pēc kārtas, mēs tāpat cīnījāties. Mēs nezaudējam par 20 vai 30 punktiem," skaidroja Porziņģis. "Mums vienkārši nedaudz pietrūka kaut kā, nebija ierindā dažu spēlētāju. Arī tagad daži no viņiem joprojām nevarēja spēlēt." Porziņģis svētdien laukumā pavadītajās 29 minūtēs un 23 sekundēs guva 22 punktus, kā arī izcīnīja piecas atlekušās bumbass.

"NOTEIKTI NEBŪŠU LABS VISIEM."

Tā jau pasteidzies paziņot jaunais sporta pārstāvis Saeimā. Pēdējie četri gadi Latvijas sporta virtuvē pagāja Sanda Riekstiņa zīmē, atstājot mantojumā daudz emociju un spilgtu epizožu, kā arī padarītu darbu, kuru auglūs baudīt pēctečiem. Decembrī Saeimas sporta apakškomisija tika pie jauna stūrmaņa Dāvja Mārtiņa Daugavieša personā. Kā jau nereti, izbīdot funkcionārus, tas notiek ne vienā vien jomā, Dāvis Daugavietis sporta aprindās nav pazīstams. Kāda ir viņa nostāja būtiskākajos strīdīgajos jautājumos, pirmie plānotie darbi un vīzijas četrgadei, atliek tikai minēt. Ķeršoties pie Sporta Likuma pārakstīšanas.

INTRIGU DĒĻ BIATLONS PALIEK BEŽ ARMIJAS ATBALSTA

"No janvāra būšu bezdarbnieks, mana eksistēšana biatlona ir zem jautājuma zīmes," neslēpj jaunās paaudzes talantīgākais biatlonists Renārs Birken tāls. Nacionālie bruņotie spēki (NBS) nolēmuši likt punktu pirms trim gadiem sāktam biatlona projektam, kurā iespēju trenēties un saņemt atalgojumu bija raduši vairāki daudzsološi sportisti. Viņu vidū ir arī Birken tāls, kurš pagājušajā ziemā vien 20 gadu vecumā teju kvalificējās Pekinas olimpiskajām spēlēm. Šādu soli armija spērusi pēc nesaskaņām ar Latvijas Biatlona federāciju (LBF), abām pusēm nespējot rast kopsaucēju. Domstarpības starp NBS un LBF pastāv jau vismaz kopš maija, kad federācijas prezidenta amatā stājās Talsu novada sporta skolas direktors Kaspars Sakniņš. Tobrīd organizācijā tika ievēlēta arī jauna valde, kas sev zināmu iemeslu dēļ nolēma neturpināt sadarbību ar NBS sporta kluba biatlona treneri Māri Čakaru, kaut gan viņa paspārnē bija vairāki daudzsološi sportisti. Tāpat valde izšķīrās no jaunās sezonas Čakaram vairs neizsniegt sacensību akreditāciju, kā rezultātā viņš šosezon maču laikā nedrīkst atrasties šautuvē un būt tiešs palīgs saviem audzēkņiem. Pēkšņo Čakaru atstāšanu aiz borta Sakniņš šī mēneša sākumā pamatoja ar to, ka speciālistam ar federāciju vairs nav darba attiecību un viņš nav tās apstiprināts treneris. Tāpat LBF vadītājs norādīja, ka valde šādu lēmumu pieņēmusi arī ētisku apsvērumu dēļ, ko gan sīkāk nekomentē. Vien piecas dienas pēc vēlēšanām jaunās valdes sēdē tika uzklauti Čakara pār-

raudzībā esoši sportisti, kuri pauduši neapmierinātību ar trenera daba stilu un metodēm, kā arī lūguši izvērtēt, vai speciālists ir piemērota kandidātūra darbā ar LBF sportistiem. Tāds viedoklis gan nebija visiem.

EIDUKAI 32. VIETA DISTANČU SLĒPOŠANAS SERIĀLA TOUR DE SKI SPRINTA SACENSĪBĀS

Latvijas distanču slēpotāja Patrīcija Eiduka Šveicē "Tour de Ski" seriālu uzsāka ar sprinta sacensību brīvajā stilā kvalifikācijā izcīnītu 32. vietu.

1,5 kilometrus garo trasi latvietē veica trijās minūtēs un 32,68 sekundēs, par 10,09 sekundēm atpalikdama no labākā rezultāta īpašnieces mājinieces Nadīnes Fēndrihas. Otrā labāko rezultātu sasniegta norvēģiete Tirila Udnesa Venga, kura mājiniecei zaudēja 2,41 sekundi, bet 2,57 sekundes no Fēndrihas atpalika zviedriete Marta Rosenberg. No 30.vietas īpašnieces austrietes Lizas Untervēgeres, kura kā pēdējā iekļuva sacensību nākamajā kārtā, latvietē atpalika 23 sekundes simtdaļas. Vīriešu sacensībās uzvaru svinēja norvēģis Juhanness Klēbo, kurš distanci veica trijās minūtēs un 0,98 sekundēs. Viņš 99 sportistu konkurencē par 0,18 sekundēm apsteidza itāli Federiko Pellegrino un par 2,19 sekundēm – tautieti Sīndri Bjērnastadu Skaru. Pasaules kausa kopvērtējumā norvēģim Polam Golbergam, kurš sestdien nestartēja, ir 786 punkti, Klēbo sakrājis 682 punktus un Pellegrino – 557 punktus. Eiduka ir vienīgā Latvijas pārstāve šīs sezonas "Tour de Ski" sacensībās. Pagaidām nav zināms, vai latvietē veiks pilnu tūri. Eiduka kā U-23 vecuma grupas Pasaules kausa kopvērtējuma lidere tūri sāka zaļajā krekliņā, šajā ieskaitē tuvāko sekotāju norvēģieti Helēni Mariji Fossesholmu apsteidzot par

84 punktiem. Fossesholma tūrē nepiedalās, bet nākamajai konkurentei Jasmīnai Keherei no Somijas līdz sestdienai bija par 161 punktu mazāk nekā Eidukai. Kopējā ieskaitē Eiduka bija augstajā 18. pozīcijā.

SERJOGINAM LATVIJAS LABĀKAIS SASNIEGUMS PIECU KILOMETRU SKRĒJIENĀ BARSELONĀ

Latvijas vieglatlēts Dmitrijs Serjogins svētdien Barselonā ar jaunu Latvijas labāko sasniegumu piecu kilometru skrējienā šosejā ierindojās 17. vietā, bet Agate Caune ar jaunu personisko rekordu izcīnīja piekto vietu.

Serjogins finišēja ar laiku 14 minūtes un 20 sekundes, kas ir par divām sekundēm labāks nekā Latvijas līdzšinējais labākais sasniegums, kas kopš 2007. gada piederēja Marekam Florošekam. Uzvaru ar laiku 13 minūtes un 25 sekundes izcīnīja etiopietis Adisu Girma, par piecām sekundēm apsteidzot mājinieku Iliasu Fifu un par sešām sekundēm – šveicieti Jonasu Raesu. 18 gadus vecā valmieriete Caune, kura Spānijā aizvada treniņnotmetni, finišēja 15 minūtēs un 44 sekundēs, par 16 sekundēm uzlabojot personisko rekordu.

Sieviešu konkurencē uzvarēja pasaules čempionāta telpās bronzas medaļas ieguvēja 3000 metros etiopiete Edžgajehu Taje, kas finišēja 14 minūtēs un 21 sekundē, skrējienā kopā ar vīriešiem ieņemot 18. vietu un finišējot tieši aiz Serjogina, kurš distanci veica par sekundi ātrāk. Pirms gada etiopiete Barselonā ar divas sekundes ātrāku skrējieni uzvarēja, fiksējot jaunu pasaules labāko sasniegumu šajā disciplīnā. Piecu kilometru skrējienā finišēja 39 skrējēji.

Ziņas sakopojis
Andris Kļaviņš

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas evaņģēliskā draudzē 8. janvārī plkst. 13 dievkalpojums klātienē ar kafijas galdu un svētdienas skolu (būs iespējams pieslēgties arī attālināti).

VĀCIJA

Svētā Ludviķa baznīcā svētdien, 22. janvārī, plkst. 15 dievkalpojums. Kalpos mācītājs Rolands Eimanis un diakone Rasma Gundega Ieviņa. Pēc dievkalpojuma jūs esat laipni aicināti uz sabiedrisku tīkšanos draudzes namā ar kafijas galdu un līdzīgu paņemtiem groziņiem.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, 8. janvārī plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenberg. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, 22. janvārī plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galds.

